

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenharmadik évfolyam
2002. február

2

Tartalom

Tanulmány

Kocsis Elemér: Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?	63
---	----

Vasárnapi prédikációk

Antal Csaba: „Farsangi” prédikáció. 2Sámuel 6,14	67
Bekő István: Tudsz-e élni a vigasztalással? Lukács 17,11–19	68
Bíró Sándor: Az igazi kincs. Máté 6,19–21	70
Fodor Lajos: Isten hatalmában. Prédikátor 8,8	71

Prédikációk böjtfő nagyhetére

Kovács Ferenc: Földi lakoma – vagy mennyei lakoma? Eszter 1,1–8	74
A mérték. Eszter 1,8	75
Készen vagy-e? Eszter 1,9–12	76
A nap le ne menjen a ti haragotokon. Eszter 1,12–18	78
Aki azt hiszi, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék. Eszter 1,19–22	79
A közbenjáró és a Közbenjáró. Eszter 2,1–4	82

Prédikációk böjtfő vasárnapjára

Zergi Gábor: Boldog szolga. Máté 24,45–51	84
Székely József: Uram, kihez mehetnénk? János 6,59–69	85

A Genezáret partján

Jenei Tamás: Legyetek hívő Jairusok! Márk 5,21–24,35–43	89
---	----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliórára:

Móra László Tibor: Az első gyülekezet élete. Apostolok Cselekedetei 2,42–46	93
---	----

Presbiteri bibliórára:

Adorjáni Zoltán: Bibliaolvasás és bibliás élet. 5Mózes 17,18–20	94
---	----

Rádióprédikáció:

Imre István Zoltán: Légy jó szerencsés mindenben. Józsué 1,7–9	97
--	----

Keresztelési igehirdetés:

Paál Károly: Jézus több tanítványt szerez és keresztel. János 4,1–3	98
---	----

Esketési igehirdetés:

Bányai László: Éljetek Krisztus félelmében. Efézus 5,21	99
---	----

Temetési igehirdetés:

Ferencz Árpád: Bezárulnak az ajtók... Prédikátor 12,4–7	100
---	-----

A borítólapon Gy. Szabó Béla metszete.

Hátlapon

Kalkuttai Teréz anya: *Az élet himnusza* (vers)

Tanulmány

Kocsis Elemér

Hogyan prédikáljunk az Újszövetség igéi alapján?

Jézus története

Mielőtt választ adnánk a kérdésre, fontos a téma pontos meghatározása. Mit nevezünk Jézus történetének? Jézus történetének az Ő születéséről, nyilvános tevékenységéről, kereszthaláláról, feltámadásáról és mennybemeneteléről szóló történetet nevezzük, úgy, ahogyan azt az Újszövetségben az ősegyház megőrizte számunkra.

A naiv teológiai korszaknak a fokán, egészen a felvilágosodásig a Jézus Krisztusról szóló bibliai történetek teljes egészükben történelmi tényeknek számítottak.

A racionalizmus és a felvilágosodás idején megindult kritikai korszak ezt a historicitást kétségbe vonta és a teológiai iskolák szerint különböző mértékben megkérdőjelezte Jézus történetének modern történelmi eszközökkel való kimutathatóságát. A kritika mindenekelőtt azzal érvelt, hogy az Újszövetségen kívül az ókori forrásokban, itt az újszövetségi kor világi forrásaira gondolnak, sehol sincs szó Jézusról. Josephus nagy ókori történetíró, aki az apostolok kortársa volt, a régi hagyomány szerint szól néhány szót Jézusról *A zsidó háború* című könyvében, de ez a szakasz későbbi betoldásnak bizonyult. A mérsékelt kritikusok válogatnak Jézus története és szavai között, aszerint, amint több vagy kevesebb történelmi hitelt méltóságot látnak benne. A szélsőséges kritika az egész Jézus történetet legendának vagy egyenesen mítosznak nyilvánítja. Műfajilag tekintve a legenda az az elbeszélés, amelyik ugyan mesés vonásokat visel magán, de még van történelmi magva, a mítosz ezzel szemben teljesen az emberi képzelet szüleménye, amelyik ugyan fontos mondanivalót tartalmaz, de történelmi értéke nincsen.

A 19. század Jézus-életrajz kísérleteinek a kudarca, amelyekre éppen Albert Schweitzer mutatott rá a *Die Geschichte der Leben-Jesu-Forschung* című művében; bebizonyította, hogy Jézus történetét nem lehet úgy kezelni, mint valamely világi történetről szóló történelmi tudósítást. Ebből a tényből lehet különböző következtetésekre jutni. Az egyik szélsőséges következtetés a Bultmanné, amelyik szerint az egész bibliai történet a mítosz műfajában van megírva, ezért a mai ember számára ez a csodákkal teljes történet elfogadása „sacrificium intellectus”, az értelmén elkövetett erőszak lenne. De az újszövetségi Jézus-történetekben nem is az a fontos, hogy megtörtént-e vagy sem, hanem az üzenetük, a bennük levő kérés, amelyik a mi emberi egzisztenciánkra nézve döntő jelentőségű, ugyanis azt üzeni nekünk Isten Jézus története, kereszthalála és feltámadása által, hogy akkor tudunk leszámolni múltunkkal, és reménységgel tekinteni a jövőbe, ha ugyanúgy Istennek adjuk magunkat, mint ahogyan azt Krisztus a kereszten tette.

Egy másik irányzat a Jézus történetének a magyarázásában az új ortodox Jézus-történetírás. Ez az irányzat szeretné a modern történelmi kutatás eszközeivel bebizonyítani Jézus újszövetségi történetének az eredetiségét, és mindenekelőtt azt, hogy a modern kutatás eszközeivel is kiderül annak igazsága. Azonban erre a kísérletre azt mondhatjuk, hogy benne a régi naiv teológia folytat utóvéd harcokat.

A megoldás egy harmadik vonalon kínálkozik. Elmondhatjuk a mai teológiai helyzetéről, hogy a kritika utáni korban vagyunk. Ez nem jelenti, hogy elveszett a kritikai érzé-

künk, csak azt, hogy ma már józanul látjuk, hogy Jézus nem a modern történelmi kutatás mértéke szerint megírt történelmi tudósításokban, hanem róla szóló apostoli bizonyosságtételben, a kérügmában maradt ránk. Viszont azt is látjuk túl a kritikán, hogy a kérügma Krisztusa nem oldható fel a hit Krisztusában, hanem belőle visszakövetkeztethetünk a történelmi Jézusra. Ugyan nem tudunk biográfiát írni Jézusról, de annyit tudunk róla, hogy az Ő testet öltése, emberi testben való járása, igehirdetése, kereszthalála és feltámadása az üdvtörténet döntő eseménye, Isten történelmi tette a mi üdvösségünkért az ember Jézus életében. Lehetséges, hogy nem tudjuk többé egyetlen szavát sem rekonstruálni, viszont ismerjük az Ő félreismerhetetlen hangját, amelyikben Isten országáról a tékozló fiút ingyen kegyelemből hazaváró atyáról, a saját küldetéséről, a szeretet nagy parancsáról és az Isten népének jövőjéről szól. *Jézus története tehát kijelentéstörténet, üdvtörténet, és mint ilyen, kérügmatis, azaz prédikáló történet.*

Jézus története mint prédikáló elbeszélés

Mielőtt konkrét példákon illusztrálnánk, hogy miképpen kell Jézus történetéről prédikálni, jó, ha az igehirdetők figyelmébe ajánljuk azt a hermeneutikai tényt, hogy Jézus története prédikáló elbeszélés, tehát olyan történet, amelyik Isten üdvözítő emlékezését és üzenetét hordozza magában.

A prédikáló elbeszélés az ószövetségi és újszövetségi tudósok egybehangzó bizonyossága szerint a Biblia nyelvének a legősibb és legeredetibb és legjellemzőbb formája. Izráel minden eseményt önmagára nézve magyarázott Isten igéje fényében. A prédikáló elbeszélés megfelel a két szövetség összefüggésének is. Prédikáló elbeszélés képezi azt a kontinuumot a két testamentum között a teremtéstől az Isten országa győzelméig, amelyik minden eseményt és minden mondanivalót átfog. Az evangéliumoknak a Jézusról szóló elbeszéléseit már az őskeresztyénség is kapcsolatba hozta az ószövetséggel. A két szövetségnek kölcsönös egymásra való vonatkozásából következik, hogy sem az Ószövetséget, sem az Újszövetséget nem lehet egymástól függetleníteni, és az egymással összefüggő elbeszélésekből áll. Ez a tény arra figyelmeztet bennünket, hogy amiképpen a Biblia egyetlen részét sem lehet az Isten által meghatározott történettől, a kijelentéstörténettől elvonatkoztatni, ugyanúgy Jézus Krisztus személyét sem lehet a kijelentés által motivált történettől elvonatkoztatni. Az Újszövetség summáriumai figyelmeztetnek arra, hogy az igehirdető dolga Isten nagyságos tetteinek elbeszélése a Krisztus történetében is.

A prédikáló bibliai elbeszélés megértésében és továbbmondásában döntő jelentőségű a „teljes Írás” azáltal, hogy az igehirdetés a teremtés, a megváltás és a beteljesedés horizontján történik. Jól elbeszélni a Biblia értelmében azt jelenti, világossá tenni az események eredetét, kezdetét, folyamatát és végét, és mindent Jézus Krisztusra, a jelenlevő Istenre nézve látni. A prédikáló elbeszélés egy nagy összefüggésben, az írás teljes összefüggésében való elbeszélés. Ilyen értelemben kell Jézus történetére tekinteni és Jézus történetét is magyarázni.

A prédikáló elbeszélés igen fontos az egész prédikálásunkra nézve, mert ez a biblia-műfaj a prédikáció alapszerkezetét adja meg. Az elbeszélés egyáltalán az igehirdetés alapstruktúrája, a kérügma, a didaché, s a paraklézis egyaránt tanultak tőle és felvették magukba. A prédikáló elbeszélésnek rendkívüli nagy jelentősége van az igehirdetésben. Ha analfabétáknak vagy gyermekeknek akarjuk magyarázni a Bibliát, akkor először a bibliai történetekkel kell kezdenünk. A bibliai elbeszélés nagy jelentőségre tett szert az ökumenikus mozgalmak történetében is, a vasárnapi iskola mozgalomban, de egyáltalán

az igehirdetés történetében. Jézus történetének elbeszélései az igehirdetés történetének legtöbbször használt motívumai.

A Jézus történetéről való prédikálás kísértései

Mivel Jézus története prédikáló elbeszélés, belső feszültséget hordoz magában, mert prédikálni nem annyi, mint elbeszélni. Az igehirdető Jézus történetének a prédikálása közben kettős kísértésben van. Az egyik kísértés az, hogy parafrázisszerűen átrva a történetet, a múltban marad, a másik kísértés pedig az, hogy szégyellve a történetek régiségét, a moderntől elütő voltát, azokat primitívnek, esetleg etikailag alacsonyabb rendűnek tartja, és ilyenkor az allegorizálás, spiritualizálás olcsó fogásaihoz menekül. Az első esetben az igehirdető egyszerű krónikássá vagy mesélővé süllyed, a másik esetben pedig a hallgatóság modern hittudatának a kifejezőjévé válik. Ezzel szemben mindkét esetben elsikkad az igehirdetés üdvközlő jellege, és többé már nem érvényes rá a reformátori igény: *Praedicatio verbi Dei est verbum Dei*. Tehát a prédikáló elbeszélésben sem szabad a mesélő színvonalára süllyedni, vagy a történettől elrugaszkodva az allegorizálásba menekülni, hanem mindig keresnünk kell a történet kerygmátikus jelentőségét. Nagyon jól meg kell jegyeznünk ugyanis, hogy a valóság és az igazság, amelyet hirdetnünk kell, a szövegben nem a történelmi kritika által megállapítható és mérhető tényezőkön alapul, hanem „az Isten emlékezetén”, amellyel tetszett neki megőrizni ezt a szöveget, és „Isten emlékeztetésén”, amellyel tetszik nekünk Szentlelke által az idegen kort, az idegen nyelvet, s távoli történetet számunkra életbevágóan jelentőssé tenni. Ez Jézus története, kerygmátikus megértésének és prédikálásának a feltétele.

Amikor az Ige testté lesz, eljön az idő teljessége, Isten kilép az örökkévalóságból, akkor valami váratlan történik. Mivel ez az esemény egyszeri és egyszer s mindenkorra szóló, váratlan esemény, az igehirdetés sem lehet más, mint erre az eseményre való emlékezés. Ezzel azonban elkezdődik egyben az az esemény is, amelyben a prédikáció Isten Igéjévé válik, és amelyekben Isten megemlékezik a szövetségről, Krisztus egyszeri áldozatáról.

Hogyan prédikáljunk Jézus történetéről?

Jézus történetében mindvégig figyelniük kell tehát a kerygmátikus elemekre. Jól emlékeztünkbe kell vésnünk Pál apostolnak a történelmi Jézusra vonatkozó mondását: „Úgy, hogy mi ezentúl senkit nem ismerünk test szerint: ha ismertük is Krisztust test szerint, most már Őt sem így ismerjük.” Jézus tehát számunkra nem emberi példakép, hanem Megváltó és Úr, akinek a követése nem a történelmi Jézus utánzásában, hanem a feláldozott és megdicsőült Úrnak való engedelmségben rejlik. Éppen ezért óvakodniuk kell Jézus történetének a pszichológiai és morális síkban való magyarázatától. Jézus történetében nekünk elsőrenden nem az elbeszélés lélektani finomságaira, nem Jézus lelkében végbemenő folyamatokra, hanem az eszkatologikus megváltónak, testet öltött Isten Fiának az üzenetére és parancsára kell figyelniük.

Jézus születésének története tehát nem egy csodálatos körülmények között született csodagyermeknek a története, hanem Isten testet öltésének a története, aki Jézus személyében emberi formát öltött, magára vette emberi sorsunkat, hogy abban legyőzve a bűnt és halált, győzelemre vezessen bennünket, ősi ellenségünk, a Sátán ellen. Jézus gyógyításai nem mirákulumok, amelyekkel hitet lehet létrehozni, hanem a testet öltött Isten Fiának, az Ember fiának eszkatologikus jelei, Isten országának előlegei, amelyek a már

meglevő hitnek szólnak, az Istentől ajándékozott hitre adnak választ, ezt igazolják. Jézus keresztihalála és feltámadása nem egy nemes lelkű embernek a tragédiája és szerencsés megmenekülése, hanem Isten Fiának értünk végzett helyettes szenvedése, megváltó, üdvözítő tette, s győzelme a bűn és a halál felett. Éppen ezért a passió és a feltámadás történetében nem a kereszt és a húsvéti sír archeológiája a fontos, hanem a nagypénteki és húsvéti történet kérügmaticus üzenete.

A következőkben vizsgáljuk meg Jézus történetének egy szakaszán, az úrvacsora szerzettetésének történetén, hogy miként kell Jézus történetét kérügmaticusan magyarázni. Az utolsó vacsora története meg van írva a Mt 26,17–29, Mk 14,12–25, Lk 22,7–23 verseiben. Az előzetes exegetikai munkáknál fontos annak a kérdésnek a világos felderítése, hogy az úrvacsora valóban páskavacsora volt. Fontos ismernünk a páskaliturgiát, amelynek keretében Jézus a szerzettetési ige szavait elhelyezte. Fontos tudnunk bevezetéstaniilag, hogy a szerzettetési ige műfajilag kettős példázat, amelyiknek az a jellegzetessége, hogy valamit rendkívül nyomatékosan és erősen akar állítani. Ha világossá lett, hogy az úrvacsora páskavacsora, akkor nyilvánvaló az is, hogy az úrvacsorában fontos szerepet kell játszania a szabadításért, a megváltásért való örömmel, hálaadásnak és ugyanakkor egyben a reménységnek is, hiszen Jézus idejében a páskához igen erős eszkatologikus váradalmak fűződtek. Ezeknek a tényeknek az ismerete révén jutunk el az utolsó vacsora kérügmaticus üzenetéhez, tudniillik ahhoz, hogy a mi úrvacsoránk is akkor igazi, ha öröm, hálaadás és reménység hatja át. Ezen az úton juthatunk előre az istentisztelet megújulásában, és válik a szinte már halotti torrá szomorodott úrvacsoravételünk a megváltásért, a szabadításért hálaadássá, s örömmé és Krisztus visszajövetelére kitekintő reménységgé. A kettős példázat műfaji ismerete azért fontos, mert Jézus a szerzettetési igék mindkét szavában a kenyérhez és a borhoz mondott igékben ugyanazt akarja nyomatékosan mondani, tudniillik, hogy Ő váltságáért fog halni a tanítványokért, és értünk, mindenkiért. Ez a halál helyettes engesztelő áldozat, új szövetséget szerez Isten és az ember között, elszakíthatatlan új köteléket, közösséget hoz létre. Jézus felhívása az úrvacsora megismétlésére utalás arra, hogy ez az emlékezés csak a Szentlélek által válhat élő és hathatós emlékezéssé, olyanná, amelyikben a feltámadott Jézus van velünk. Tehát az úrvacsora szerzettetési igét, illetve az úrvacsora szerzettetésének történetét vizsgálva látjuk, hogy fontos a história ismerete Jézus történetének, közelebbről az úrvacsora történetének az ismerete, azt is látjuk, hogy nem ez a döntő, hanem a feltámadott Krisztus, akinek jelenléte által az úrvacsorai közösség hatékony erővé lesz számunkra. Maguk a szerzettetési igék vezetnek el bennünket arra a határra, ahol térdre hullva kell kérnünk a Szentlelket, hogy tegye az úrvacsora történetének kérügmaticus üzenetét számunkra Isten élő igéjévé.

Összefoglalásképpen Jézus történetének a magyarázásáról fontos megjegyezni, hogy rendkívül lényeges az egyes részletek kortörténeti, archeológiai, bevezetéstani ismerete, igen fontos az egyes szakaszoknak a beállítása az Ó- és Újszövetség összefüggéseibe, a teljes Igének a fényébe, igen fontos a precíz exegetikai munka, de végsőképpen mégsem ez a döntő, hanem az, hogy mindezen tülemelkedve elnyerjük az egyes történetek kérügmáját, Istentől nekünk szánt üzenetét, amelyikben maga Isten emlékezik egyszeri megváltó tetteire és élő és ható módon emlékeztet bennünket Jézus történetében az Ő megváltó munkájára, amelyiket kész ma is megújítani rajtunk, hogy részeseivé legyünk annak a hatalmas történetnek, a kijelentés és üdvöztetés történetének, amelyiknek a döntő eseménye Isten belépése a történetbe, az emberi történelembe, Jézus Krisztus történeti alakján és személyén keresztül.

(Részlet a *Hirdesd az Igét* c. kötetből. Bp. 1980.)

Vasárnapi prédikációk

Antal Csaba

Györgyfalva

„Farsangi” prédikáció

Alapige: 2Sámuel 6,14

Bibliavetítés: 2Sámuel 6,1–5.14–22

1. A Bibliában nincs szó farsangról, az egyházi évben sincs farsang, viszont mi nem csak az egyházban, hanem a világban is benne élünk, jelenleg pedig a farsangban. Ez tehát egyrészt (világi oldalról) a szórakozás, vigasság és tánc időszaka, másfelől (egyházilletőleg) pedig a böjtfőre való felkészülés időszaka, ami a vigadozással szemben komoly lelki elmélyülést és készülést jelent. Össze lehet-e egyeztetni a kettőt, mire tanít, milyen útbaigazítást ad ebben a kérdésben Dávidnak a tánca?

2. A szövetség ládája a zavaros idők veszedelmei és megpróbáltatásai miatt (az *ember* miatt!) hosszú ideig kallódott. Most lezárul a láda hanyódásának az időszaka, Dávid, az ő választott embereivel, a maga városába viszi azt. Természetes az embereknek efeletti öröme, maga a király se tudja elfojtani lelkesedését: ugrál, táncol, vigad. A felfokozott öröm érzései közepette zsoltárok is fogalmazódhattak meg lelkében. Atyámfia, Dávid a maga „gyerekes” örvendezésével megszegyenít bennünket. Mi nem tudunk ennyire, ilyen lelkesedéssel örülni az Úrral való együttlétnek, sőt: nem is keressük a *tényleges* találkozást Vele. Ha eléje is járulunk, de „királyi öltözetünket” nem vetjük le magunkról, hadd lássák az emberek, hogy tudunk lépést tartani a divattal – ez pedig arra mutat, hogy nem a Vele való találkozás az elsődleges szempontunk. Ha ilyen gondolatokkal jövünk a templomba, akkor emberekért jövünk ide. Folytassam? Még az emberekkel se keressük az őszinte találkozást, közösséget. Akkor pedig magunkért jövünk ide (?). Így nem lehet mély, bensőséges kapcsolatunk Istennel. Így pedig nem is lehet igazi örömünk, olyan örömünk, aminek a „kicsordulásán” már uralkodni se tudnánk. Dávid, a maga táncával, megszegyenít minket.

3. Helyes dolog-e hát a tánc, mit mond erről mai alapigénk és maga az Írás? A tánc egy belső érzés (öröm, jókedv, vigasság) külső, testi megjelenése. Hogy belül mit érzünk – ez bizonyára érdeklí Istent, de hogy az külsőleg megnyilvánul-e, és ha igen, akkor milyen formában –, ez már másodlagos kérdés, mondhatni: közömbös. Közömbös a tánc mindaddig, amíg a tisztesség határán belül marad.

Vannak, akik e verssel próbálják igazolni a tánc jogosságát, de ezek elfelejtik, hogy Dávid tánca merőben különbözik a ma szokásostól: Dávid lelkében örült, az Úr „előtt” táncolt. Ma a táncval többnyire a testnek hódolnak. Vannak, akik erre vagy más versekre alapozva elvetik a tánc jogosultságát – elég gyengén megalapozott érvekkel.

4. Mikál is, Saul leánya, Dávid felesége megbotránkozott férjének, a királynak (!) gyerekes viselkedésén. „Megutálá őt szívében”, a királyhoz nem illő lelkesedést, ahogy mi is gyakran hűvösen nézzük vagy meg is mosolyogjuk, sőt: lelkünkben meg is utáljuk a lelkes rajongókat, akikből elemi erővel tör felszínre a lelkesedés egy „gyerekes dolog” miatt. Dávidnak minden valószínűség szerint szándékában állott ezt az örömet családjával is megosztani. Éppen ezért hideg zuhanyként érthette, amikor „Mikál, Saulnak leánya kinéz vala az ablakon, és látván, hogy Dávid király ugrál és táncol az Úr előtt, megutálá őt szívében.”

Íme, atyámfiai, az utálat és gyűlölet mennyire túloz. Bizonyára ma is sokan, hazaérve a templomból, lelkesen osztanák meg a családdal azt az örömet, amiben itt részesültek, de hidegen fogadják, hűvösen megvetik, kézlegyintéssel vagy fennhéjázó kommentálásokkal hűtik le lelkesedésüket. Bizonyára a bibliórákon többen vannak, akik nem szólnak hozzá, vagy nem imádkoznak hangosan, mert ezért megmosolyoghatják. Kedves testvéreim, Dávid letette a szép királyi ruhát! Az ember maradt meg belőle. Isten ezt várja tőlünk is, nem a szép ruhát, életünknek szép külsőjét, nem a szépen megfogalmazott lelkesedést.

Nézzétek: Dávid a megvetésre nem válaszol gyűlölettel: „az Úr előtt örvendezék” Hogyne örülnék? Hogy is tehetnék mást? Ezt nem lehet visszafolytani. Dávid a maga leereszkedésével semmit nem veszített, sőt: gyönyörű példát mutatott a szentek egységére: Isten előtt mind egyformák vagyunk.

5. Még egyszer: hogyan egyeztethető össze a világi öröm az Isten előtti örvendezéssel? Nem kell egyeztetni, mert a kettőt nem szabad, *nem lehet* szétválasztani. Világ és egyház nem választható el egymástól, *nem lehet* külön lelki és világi életet élni. Isten egész életünket boldoggá akarja tenni! Hogyne örülnénk?! Ámen.

Bekő István
Nagygalambfalva

Tudsz-e élni a vigasztalással?

Alapige: Lukács 17,11–19
Bibliáolvasás: Lukács 17,7–10

Isten nagy vigasztalást készített számodra. Ez így hangzik: bármi is történjék veled, te az Ő tulajdona vagy; Ő minden bűnödből megváltott, és a legmesszebbmenően megőriz, megoldalmaz és megtart. Tudsz-e ezzel a vigasztalással valamit kezdeni? Jelent-e ez számodra valamit? A Heidelbergi Káté 2. kérdése szerint ahhoz, hogy e vigasztalás valóban a tied lehessen, három dolgot kell tudnod: hogy milyen nagy a bűnöd és nyomorúságod, hogy miképpen nyersz váltságot minden bűnödből és nyomorúságodból, és milyen hálaadással tartozol Istennek mindazért, amit éretted tett.

A 10 leprásról szóló történet ott folytatódik, ahol Jézusnak a tanítványokhoz intézett szavai befejeződnek. Emlékezz vissza a bibliáolvasásra, ahol Jézus a haszontalan szolgákról beszél, akik csak annyit tesznek meg, amennyi a kötelességük. Jézus azt akarja elérni, hogy magadat mintegy tükörben megpillantsd, mint terhet cipelő, megtört és kiáltó embert, akihez odahajol az isteni kegyelem és felegyenesedhetsz, lélekben felépülhetsz. Fedezd fel magad e történetben és emlékezz rá, te szolgál! – honnan és hogyan jöttél, mit kaptál és mivel tartozol. Úgy is mondhatnám: hogyan jössz, mit nyersz és mivel tartozol.

Tudod-e mekkora a bűnöd és nyomorúságod?

A bűn és véték állapota általános, mindannyiunkat egyaránt jellemez. Egyesek számára ugyan már egy túlhaladott állapot, ami felől tudatosak és megtapasztalták a belőle való szabadulás útját, másoknak azonban egy jelenlegi természetes állapot, és el sem gondolkodnak azon, hogy esetleg szabadulni kellene belőle. A bűn állapota nyomorúságos állapot. Mintha leprás lenne az ember. Annyira szennyezett, annyira tisztátalan, annyira megromlott, mint egy fertőző beteg! A legszörnyűbb, hogy az egész világ egy nagy lepratelep. Hiába választanak el egymástól határok: egyik bélpoklos sem különb a többinél. Lehet samáriai vagy jeruzsálemi, a kérdés mindenkihez szól: ki ne szenvedne,

kinek tiszta a lelkiismerete, ki nem fél a végső pusztulástól, ki nem vágyik az üdvösségre? Olyan a világ, mint egy nagy kórterem! Lehet fennjáró, fekvő, vagy gyógyulófélben lévő. De mindenki ugyanabban a bajban szenved! Mind gyógyulásra és orvosra vár. Együtt jajgatunk, kiáltunk, segítségre várunk. Észreveszed-e magad, hogy ezekhez a nyomorultakhoz tartozol? Ha igen, akkor az már jelentős lépés a gyógyulás felé. Akkor tudod, hogy bűneid miatt vagy oly szerencsétlen és számkivetett. Akkor már tudod, hogy másokkal együtt gyógyítóra van szükséged.

Tudod-e miként szabadulhatsz meg minden nyomorúságodból?

Biztosan sokfelé kerested már lelked üdvét, és néhány pillanatig talán enyhültek is fájdalmaid, de továbbra is nyomorult maradtál. Már hallottál a Bárány vérérről, Jézus áldozatáról. Tudod-e, hogy sehova nem kell elmenned, mert Jézus, az Orvos házhoz megy? Ott halad el, amerre életed hever! Útba ejti tisztátalanságod. Amerre elhalad felszárad a könny, mosoly ül az arcokon, felerősödnek a gyengék, foglyok szabadulnak ki, halottak támadnak fel, a betegek meggyógyulnak, a tisztátalanok megtisztulnak, a bűnösök bocsánatot nyernek. Töltsön el az örömhír: Jézus észreveszi életedet, meghallja kiáltásodat. Nem fásult bele a sok bajba, betegségbe! Ő maga jelentette ki, hogy nem az egészségeseknek, hanem a betegeknek van szükségük orvosra. Azt is mondta, hogy nem az igazakat jött hívni, hanem a bűnösöket a megtérésre. Nem mondja most sem, hogy nincs rád ideje, hogy más tennivalója lenne! Ha kezeit mutatja, nem azért teszi, hogy üres tenyerét mutassa, hanem azért, hogy sebeit megláthasd: ide tekints, ez a te gyógyulásod forrása! Ő jött, hogy megkeressen és megtartson. Lehet, hogy csak egyszerű szót hallasz: éld meg hited, menj a gyülekezetbe... Elég-e neked az Ő szava? Elég-e neked az Ő kegyelme? Ha az övé nem elég, akkor kié elég? Ha nem elég, hogy megbocsát, hogy érted szenvedett, hogy megváltott, akkor maradsz továbbra is jajveszékelnének, siránkozóznak, tisztátalannak, keresőnek. Naámán gyógyulása egy hajszálon múlt. A bénának elég volt hallani, hogy bűnei megbocsáttak. Belegondolni is rossz, hogy mi lett volna a 10 bélpoklossal, ha Jézus szavait követően továbbra is helyben maradnak, és rimánkodva továbbkiabálnak! Jézus hallja őket és ők nem hallanak meg Jézust? Ha tovább várunk, minden perc késő. Ha tovább kiáltozunk, akkor nem értjük Őt. De Ő közel jött, rendelkezett, s nekünk csak el kell fogadnunk ajándékát, megváltását! Ingyen van! Kész vagy-e rá?

Tudod-e, hogy mivel tartozol Istennek?

A vak ember arról szokott álmodni, hogy lát, a csonka ember pedig arról, hogy végtagjai kinőttek. De az, amit Krisztustól kapunk, nem álom. Valóság! Miközben a bélpoklosok mentek a papokhoz, aközben meggyógyultak. Akinek van bátorsága Krisztus szavának engedelmeskedni, csodát él át.

Együtt élhetjük át az Isten szabadításának örömét!

Maga a történet véget is érhetne ezen a ponton, s talán sokak kívánsága szerint ezzel együtt Jézusnak velünk való kapcsolata is befejeződhetne. Jézus jött, megtalált, megszabadított, s mehet tovább! De nem hallottatok-e az utókezelésről? Ha csak annyi ideig van rá szükségünk, amíg Ő csodát tesz, utólag el is feledjük, hogy sebeit által gyógyultunk meg. Azt kezdjük majd hinni, hogy csak az történt velünk, aminek amúgy is meg kellett volna történnie: szerencsésen felépültünk. De emlékezzünk csak: volt egykor egy közösségünk, éspedig a nyomorultaké. Ugyanez továbbra is létezik. Hol a garancia, hogy a vele való további kapcsolatot megszakítva nem fertőzödünk újra? Van-e még reá szükséged? Vagy elment már a 10 beteg, s te is velük tartottál? Azt is lehetne mondani,

hogy: maga Jézus parancsolta meg, hogy el kell menni a paphoz! Nem tettek semmi rosszat! Csak engedelmeskedtek! Már az is baj volna? Az még nem baj, csakhogya maga Jézus mondja, hogy haszontalanok azok a szolgák, akik csak azt teszik, amit nekik megparancsoltak. Ti is haszontalanok vagytok, ha csak annyit tesztek, amennyit megparancsoltak! Hát még mennyire haszontalanok, ha már azt sem teszitek meg! Azt hiszitek, hogy Jézus csak annyit vár el tőletek, hogy alkalomadtán megmutassátok magatokat a papnak, a lelkésznek, a gyülekezetnek? Gondoljátok, hogy ennyivel letudható mindaz, amivel neki tartoztok? Nem gondoltatok arra, hogy ismét látni szeretne benneteket? Szólni kíván hozzátok? Ha nyomorultan kellettetek Neki, épen is szüksége van rátok!

Korrupt világunkban mindig előre vagyunk hálásak! Mennyei Atyánk iránt utólag sem lennének hálásak? Azt hallottuk, hogy a meggyógyultak közül csak egy tért vissza hálát adni Jézusnak.

Míntha e világot látnánk szemeink előtt: sebei által gyógyult meg e világ, s csak ily kevesen veszik ezt komolyan? A hozzá ragaszkodók száma 1 a 9-hez? Vagy amint a magvetőről szóló példázatból tudjuk: csak a jó földbe hullott mag terem? Élő hálaáldozatra lenne szükség, amiben életeteket teljesen neki szentelitek!

Végezetül így szól Jézus: Hited megtartott! Ugye nem gondoljátok, hogy valóban elég volt a saját erőtök, hogy elég volt összeszednetek magatokat, elég volt akarnotok, s máris felemelkedhettetek a bűnös ember állapotából! Talán mégsem a saját erőtökből újultatok meg? A hit itt azt jelenti: sem az egynek, sem a másik kilencnek nincsen semmi érdeme, amiért meggyógyulhatott volna! Vajon nem kellene az egy meggyógyult tettén fellelkednünk s követnünk őt a leborulásban, hogy méltatlan voltunk ellenére az Úr mégis könyörült rajtunk? Vagy a kilenc elmenetelét látva, nem kellene elgondolkodnunk azon, hogy tettük mennyire mutatja az üdvösségre való méltatlanságukat – ugyanis még csak meg sem köszönik az őket meggyógyító Úrnak a szabadulást!

Térjetekek hozzá, mert Ő vár! Legalább annyira, mint amennyire ti vártátok Őt, amíg nem tekintette nyomorúságotokat, s nem segített rajtatok! Adjátok át életeteket az Úrnak! Övé a dicsőség, hogy meglelhetitek életetek vigasztalását! Ámen.

Bíró Sándor

Gyergyószentmiklós

Az igazi kincs

Alapige: Máté 6,19–21

Bibliaviasás: Kolossé 3,12–17

Az esztendő böjti időszak, már önmagában is, a keresztyén hívő ember gondolatát a lelki értékekre, a szellemi valóságra irányítja. Talán különböző okok miatt járunk el az istentiszteletekre, mégis, ami sokunk ittlétét meghatározza az, hogy hiszünk abban a szellemi világban, melyet a felolvasott alapige mennynek nevez. Innen nézve értékeink, kincseink, melyre ráépítjük életünk, gyermekeink életét, átértékelődik. Mint a Hegyi Beszéd elhangzásakor, Jézus ma is szemben áll hallgatóival, és döntésre kényszerít minket. Hogy mennyire nehéz a radikális döntés, arról mindnyájan vallhatnánk. Az életünk döntések sorozata, és a választás szempontjából fontos, hogy milyen értéket tulajdonítunk a dolgoknak. Minden embernek megvan a saját értékrendszere, ez változhat kor, nem, vallás... szerint. Van, ami egyiknek csábító, a másik meg értetlenül bámulja, hogy mit is látnak benne, amiért érdemes időt, pénzt áldozni.

Jézus korában is sok szegény ember álmodozott arról, hogy egyszer megleli az óhajtott kincset, gazdagságot. Valamikor tömegesen kerekedtek fel emberek erről a vidékről

is és elindultak szerencsét próbálni akár a tengeren túlra is. Ma nemcsak ebből a városból, de lassan Erdély számtalan településéről szinte hiányzik egy generáció, amely külföldön vagy távoli vidékeken próbálja vendégmunkásként megtalálni a megélhetéshez szükséges pénzt, a szerencséjét.

Jézus a kétféle kincs maradandóságát hasonlítja össze. Bár az ember tisztában van vele, hogy a múlandót, az inflálódót kevésbé érdemes gyűjteni, mint az örökbecsűt, mégis sokak számára nem Jézus igazi értékekre mutató szava a meghatározó, hanem az az emberi vélekedés, hogy a krisztusi jellem inkább szegénységgel, hátrátétellel jár. Éppen ezért valamilyen megmagyarázhatatlan lázzal gyűjti az ember a földi kincset, és mennyire hiányzik sokak, sokunk életéből ez a tűz, vagy ez a láz a mennyei kincsek után, pedig enélkül nehéz megtenni az üdvösség felé vezető utat.

Az a Jézus, aki figyelmeztet, hogy ne gyűjtsünk magunknak földi romlandó kincseket, sehohol nem tiltja a személyi tulajdont. Nincs megtiltva a takarékoság, ahogy nincs megtiltva a javak szétoztása a rászorultak között, vagy az önmagunk életének biztosítása a nemszeretem napokra. A biblia dicséri a szorgos munkát és megítéli a lustát, azt, aki nem gondoskodik családjáról, a reá bízottakról. A hívő embernek nem kell lemondania a jóról, a szépről, a teljesebb életéről, arról, amit Isten olyan bőkezűen oszt az övének. Természetesen ilyen szempontból is megtervezhetjük és gondoskodhatunk a mieink jövőjéről.

Jézus itt és számtalan helyen az önző halmozást, a mohó kapzsiságot, a dózsölést, a részvétlenséget tiltja. Arra figyelmeztet, hogy az élet az anyagiak bőségéből áll, és éppen ezért vigyázzunk, hogy ne ejtsenek a földi kincsek csapdába. Jézus emlékeztet, hogy a kincset, amire úgy vágyunk, a rozsdá vagy a moly megemésztheti, a tolvajok pedig kiáshatják. Az akkori ember is, ahogyan a mai, próbálta értékeit védeni, megőrizni. Ma sincsenek tökéletesen biztosított bankok vagy százszázalékosan védő riasztók, záruk. A Szentírás szerint az élet nagy tékozlása a földi javak fogságában élni. Jézus olyan javakra irányítja tekintetünket, amelyek nem évülnek el. Ez nem más, mint a krisztusi jellem kialakítása magunkban, gyermekeinkben és mindazokban, akiket Isten reánk bízott. Hányszor érezzük, hogy gyűjtött javaink börtönfalakként körülzárnak, és egyszer csak igényünk támad arra, hogy megismerjük, mi van az anyagiakon túl, és abban a pillanatban szűknek bizonyul életünk földi kerete, mert megsejtjük a földi kincseken túl a szabad világot, az ember igazi szabadságát. Jézus rendet akar teremteni az értékeink között, hogy megszűnjön a rendezetlenségből adódó félelmünk. Vissza akarja adni annak tudatát, hogy miért is élünk a földön: azért, hogy az Ővéi lehessünk és Ő a miénk. Ő a legdrágább kincs az életünkben. Ámen.

Fodor Lajos

Halmi

Isten hatalmában

Alapige: Prédikátor 8,8

Bibliaolvasás: Zsoltárok 67

A Prédikátor könyvének végkicsengése az, hogy Isten félelmén kívül a földön minden hiábavalóság. Bölcs Salamon élethelyzeteket sorol fel, amelyek mögött ott van az élettapasztalat és a végén mindig megállapítja: „Ez is hiábavalóság.” Isten akaratában kell hogy megnyugodjék az emberi lélek, amikor ezt vallja: „Tudom, hogy valamit Isten cselekszik, az lesz örökké, ahhoz nincs mit adni és abból nincs mit elvenni; és az Isten ezt avégre műveli, hogy az Ő orcáját rettegjék.” (Préd 3,14)

Valamennyiünknek vannak élettapasztalatai. El tudjuk mondani, mit cselekedtünk helyesen. Esetenként azt is elismerjük, hogy hol tévedtünk. Megpróbáljuk a jövőendő nemzedéknek átadni tapasztalatainkat, hogy közben figyelmeztessük őket, hogy az élet nem játék. Ők is megjárják a mélységeket és a magasságokat, nekik is élettapasztalataik lesznek, jók és rosszak egyaránt, amelyekről majd ők is bizonysgot tesznek gyermekeik előtt. Így száll az élettapasztalat nemzedékről nemzedékre, hogy a végén le tudjuk vonni a végkövetkeztetést: mindig az történik, amit Isten akar.

Alkalomról alkalomra meg kell állnunk az időben, vissza kell tekintenünk a „megrakott szekerekre”, de esetenként be kell vallanunk Jézus szavaival: „Haszontalan szolgálak vagyunk.” Ha azonban valamit tényleg sikerült megvalósítanunk, akkor is ezt a hitvallást kell ajkunkra vennünk: „Egyedül Istené a dicsőség!”

Ebben az Igében az Isten hatalma alatt ott élő ember kerül közelképbe. Az embernek van egy felségterülete, amelyen szabadon mozoghat, járhat-kelhet. Ismerjük valamennyien a teremtés történetét, amelyben Isten megszabta ezt a felségterületet, ugyanakkor korlátokat is szabott az ember életének: „Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlóságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a barmokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó állatokon.” (1Móz 1,26) Uralkodói helyzetben élhetünk, de korlátok közé szorítva.

A baj mindig ott kezdődött, amikor az ember az istenadta korlátokat szét próbálta feszíteni vagy le akarta rombolni azokat. Amikor az ember figyelmen kívül hagyja ezeket a korlátokat. Hányszor és hányszor megtörtént ez a történelem folyamán! Gondolhatunk a rabszolgatartó rendszerre, amikor egyszerű áru volt az ember, a rabszolgatartók kényük-kedvük szerint adhatták-vehették az embert, bármikor megölhették, akárcsak barmait. Vagy arra a korszakra, amikor kifejlesztették a fajelméletet. Szeme vagy bőre színe szerint különböztették meg az emberek egymást. A politikai nagyhatalmak is eljátszották ezt a félelmetes játékot oly sok alkalommal. Későn vették észre, hogy Isten korlátaiba ütköznek.

De szűkítsük le a kört a mi kisebb világunkra, a családra, amelyben élünk. Amikor a család egyik tagjának mindig igaza kell legyen, amikor valakinek a szava szent és sértethetetlen, amikor a család többi tagját nem fogadja el partnernek... – csak uralkodni akar az ember a többiek felett.

Isten Igéje éppen azt mondja el egyszerűen, hogy az ember nem uralhatja a szelet, nincs hatalma a halál napja felett. Az ember hatalma véges. De Isten hatalma végtelen. Ott és akkor, ahol és amikor elfogy az emberi erő, minden emberi próbálkozás csődöt mond, Isten végtelen hatalma mindent megold.

„Az Istené a hatalom,
A mennyen, földön, poklokon,
Karja meggyőzhetetlen.
Ki övele tusára száll,
Mít ér a kard, sok kopjaszál
Az ő hatalma ellen, az ő hatalma ellen.”

Jézus Krisztusban közel jött ez az isteni hatalom. Ő mondotta: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön.” (Mt 28,18) Ezt a hatalmat úgy valósította meg, ahogy Pál apostol elmondja: „Aki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresíté, szolgálai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén. És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálíg, mégpedig a keresztfának haláláig. Annak okáért

az Isten is felmagasztalá Őt, és ajándékoza néki oly nevet, amely minden név fölött való, hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alatt valóké.” (Fil 2,6–10)

Megkötött, korlátok közé szorított emberi életed mégis szabad lehet, a jóra, szépre, szeretetre, békére, mindarra, ami az Isten törvénye szerinti ebben a teremtett világban.

Ravasz László arra a kérdésre, hogy mi a szabadság, ezt a választ adta: „Egy olcsóbb, lenyűgöző törvény uralma alól felszabadulni egy felsőbb, tiszta szellemi törvény szolgálata által. Királyt cserélni: gonosz kényúr ellen egy jószágos atya szárnyai alá menekülni. Megszabadulni a földtől azáltal, hogy a menny polgárai legyünk. Kiváltatni a bűn rabságából azáltal, hogy a kegyelem világába helyezkedünk át. Felszabadulni a szenvedélyek uralma alól azzal, hogy egyetlen egy szenvedély lesz úrrá bennünk: az örökkévalóság szenvedélyes szerelme.”

Adja Isten, hogy így legyen! Ámen.

Az élet titka

Midőn az Úristen megteremtette a világot, szólította arkangyalait.
Meggérte őket, segítsenek eldönteni, hová tegye az élet titkát.

- Temesd a földbe! – ajánlotta az egyik.
- Süllyeszd a tenger mélyére! – javasolta egy másik.
- Rejtsd a hegyek közé! – indítványozta a harmadik.

– Ha így tesztek – felelte az Úr –, csupán kevesek lelhetik meg az élet titkát.
Olyan hely kell, ahol MINDENKI számára elérhető!

– Tudom már – szólt egy angyal –: oltsd belé minden ember szívébe!
Ott nem keresi senki.

– Igen – bólintott az Úr. – Minden ember szívébe.

Így is lett.

AZ ÉLET TITKA ott található valamennyiünkben.

Prédikációk böjtfő nagyhetére

Kovács Ferenc
Szatmárhegy

Földi lakoma – vagy mennyei lakoma?

Alapige: Eszter 1,1–8

A zsidó nép nevezetes ünnepei közé tartozik a purim, melyen egymásnak ajándékokat s a szegényeknek adományokat küldenek Izráel fiai. Ennek az ünnepnek az eredetét mondja el Eszter könyve.

A *kor*, amelyben a könyv cselekménye lejátsszódik, a Kr. e. 480-as évek, a *hely*, ahol a történet lejátsszódik, Perzsia, s abban is a perzsa királyok téli üdülőhelye, Susán vára. Ma már csak romjait mutogatják Sus néven.

A történet ideje alatt a perzsa birodalom felett Ahasvérus király uralkodott, aki nem más, mint Xerxes. Apja nagyhírű uralkodó volt, ki birodalma nagyságával, valamint mérhetetlen gazdagságával szerzett magának nevet Dáriusként. Dárius alapította a méd-perzsa birodalmat, mely Indiától Etiópiáig terjedt. Görögországot is uralma alá akarta hajtani, de nem sikerült. A birodalom sokféle vallását nem bántotta. Megengedte, hogy a zsidók a jeruzsálemi templom újjáépítését elkezdjék, s azt be is fejezzék.

I. Őt követte a trónon fia, Xerxes, aki „uralkodott Indiától fogva Szerecsenországig 127 tartományon”. Majdnem mindent, amije Xerxesnek volt, *apjától örökölte*. Ez figyelmeztet bennünket, hogy „emlékezzünk meg előljáróinkról”, ne feledjük elődeinket, akik sokat áldoztak, fáradoztak, küzdöttek értünk. Emlékezzünk áldott édesanyánkra, édesapánkra, akik felneveltek, s az életbe elindítottak bennünket. Olyanok voltak, mint fiatal csemete mellett a támasz, nélkülük korán a porba hanyatlottunk volna. Legtöbben, hogy anyagi, szellemi, lelki értékekkel, s nem üres kézzel indultunk az életbe, szüleinknek köszönhetjük. Emlékezzünk hát szeretettel reájuk, továbbá tanítóinkra, lelkipásztorainkra, népünk nagyjaira. Miként a gyermek majd mindenét a szülőtől kapja, úgy az ember mindent Istentől ajándékba kap, ezért senkinek nem szabad dicsekednie. (1Kor 4,7)

II. Ahasvérus egy nagy birodalmat örökölt atyjától, Dáriustól, de lássuk *mit kezdett vele*. Xerxes neve Hérodotosz szerint harcost jelent. Gyors elhatározású, bátor uralkodó volt. Hódításaival édesapján is túltett, mert Dáriusnak nem sikerült a rivális Görögországot meghódítania, ő azonban a nevezetes thermopülai szoroson betört Görögországba, s Leonidász hősi halála után Athén városát elfoglalta és lerombolta. Ahasvérus birodalma is Indiától Szerecsenországig terjedt. E nagy birodalom vazallus népei állandóan lázongtak, ő azonban erős kézzel tudott uralkodni felettük. Neki fizetett adót Egyiptom és Babilon is. Ő az atyai örökséget nem tékozolta el, azt nem csak megszerezte, hanem meg is tartotta.

A szülő azt szeretné, ha gyermeke többre vinné az életben, mint ő. Ezért fárad, küzd, mindent megtesz. A tapasztalat az, hogy azok a gyermekek, akik könnyen hozzájutottak vagyonhoz, kényelemhez, ranghoz, a legtöbbször ezeket nem tudják nemhogy gyarapítani, hanem megőrizni sem. Egy szociológus felmérést végzett a II. világháború utáni nemzedékről, s azt állapította meg, hogy munkások, földművesek gyermekei a háború után nagy akarattal, szorgalommal a társadalom ranglétrájának legfelsőbb csúcsaira jutottak, igazgatókká, mérnökökké, orvosokká lettek, de amikor megvizsgálta, hogy mi lett ezek gyermekeiből, azt látta, hogy ezek legtöbbször alig vitte valamire az életben, szinte oda került vissza, honnan egykor a szülő elindult. Elapadt az utódban a szorgalom, kitar-

tás, többre vágyás. Nem árt, ha mi is összehasonlítjuk magunkat szüleinkkel. Vajon nyomukba léptünk-e? Vajon tudjuk-e tartani azt a szintet, amin ők állottak? Munka, szorgalom, kitartás által jutottunk-e többre? Jóság, jószívűség, családért, egyházért való szeretet, hit terén felvehetjük-e velük a versenyt? Nem lettünk-e tékozló fiakká? Lám, Xerxes nem csak birtokba vette, hanem gyarapította is apja örökségét.

III. Amikor sikerült e nagynevű uralkodónak országlása első három évében trónját megszilárdítania, a lázadókat levernie, *Susán várában egy nagyszabású ünnepélyt tartott*. Ez demonstráció is volt. Hogy katonai erejét, hatalmát, gazdagságát bizonyítsa, az ünnepély 180 napig tartott. Jelen voltak a lázadások leverésében kitűnt tisztek, a tartományok főemberei, majd az ünnepély végén 7 napig a vár minden lakója a király vendége volt. Az elbeszélésből kiviláglik a nagy fényűzés. Fehér gyapjú és kék bíbor szőnyegekből készültek a napellenző drapériák. Arannyal és ezüsttel voltak bevonva a kerevetek. A palota padlózata alabástromból, fehér márványból, gyöngykőből és vörös márványból készült. Aranypoharakból itták a királyi borokat a vendégek.

Nagy gazdagságot, nagy pompát láthatunk ezen az ünnepségen, ami végül féktelenségbe torkollik. Mi akadályozza meg a boldog gondtalant, a hatalmon levőt ettől a nagy kísértéstől? A hit. A hit hiányzott a gazdag ember szívéből a Lázár történetében, ezért nem látta meg az ajtaja előtt a morzsákra váró koldust.

Xerxes és vendégei megfeledkeztek arról, hogy ha náluk oly nagy a fényűzés, a gazdagság, a pompa, valahol a birodalomban nagy az árnyék, a szegénység. Megfeledkeztek azokról, akik sírnak, akik betegek, akik a börtönben sínylődnek. Megfeledkeztek a legyőzöttekről: hadifoglyokról, rabszolgákról, özvegyekről, árvákról, síró gyászolókról. Nem merült fel bennük a kérdés, honnan ez a gazdagság? Nem tapad-e vér és könny ehhez? Az 1848-as magyar szabadságharc leverésében Haynau kegyetlenségével szerzett magának szomorú hírnevet. Bécsben szép palotát építtetett magának, s büszke volt gazdagságára. Egy reggel kikocsikáozván, palotája kapuján krétával írt felíratot pillantott meg: *Ex lacrima hungarorum!* A magyarok könnyeiből! Azt tartják, hogy felébredt benne a lelkiismeret, nem volt többé boldog napja, nem tudott örülni többé rablással szerzett vagyonának.

Az Ige minket is önvizsgálatra int, s figyelmeztet, hogy boldog napjainkban ne feledkezzünk meg az árnyékos oldalon maradtakról. Lakodalom, keresztelés, karácsony, hűsvét alkalmával, vagy más alkalmakkor gondoljunk elesett szomszédunkra, a betegekre, küldjünk nekik szeretettel a bőséggel terített asztalról. Örök példánk az Úr Jézus Krisztus. Ő gazdag lévén szegénnyé lett érettünk. Nagy pompában, gazdagságban, gondtalanságban élt az Atya házában, de „nem tekintette zsákmánynak, hogy Ő az Istennel egyenlő”, szolgálai formát vett fel, koldusruhába jött közénk, hogy két kézzel szórja Isten országa kincseit és hirdesse, hogy az Atya nem haragszik, hanem hazavárja a tékozló fiakat, terített asztallal, új ruhával, fényes gyűrűvel, örök mennyei vigadozással. Amen.

A mérték

Alapige: Eszter 1,8

Nagy mulatság helye volt a Kr. e. IV. században a perzsiai Susán vára. Ahasvérus király az ellene lázadókat leverte, s 180 és még 7 napig ünnepelte a győzelmet. „És az ivás, rendelet folytán, kényszer nélkül történt, mert így hagyta meg a király...”

A keleti ember a vendégben Isten küldöttét látta, házát és amiye volt, rendelkezésére bocsátotta. Ábrahám és Lót tudtukon kívül Isten angyalait látták vendégül. Miután a vendég átlépte a ház küszöbét, otthon érezhette magát, mert a házigazda a vendég szol-

gájának tekintette magát. A vendég azonban tudta, hogy nem szabad a vendégjoggal visszaélnie. Egy elbeszélés szerint európai úr látogatott meg egy török fejedelmet. Minden jóval ellátta, végül megmutatta híres ménesét, s annak legszebb lovát, amit nagyon kedvelt, s amire nagyon büszke volt. Nagyon tetszett a paripa a vendégnek, s nem győzte dicsélni, mire a gazda udvariasan neki ajándékozta. Boldogan vitte haza szerzeményét az európai és beszélt el, hogyan jutott hozzá, mire felvilágosították, hogy a töröknek mint házigazdának úgy illett, hogy felajánlja az értékes ajándékot, a vendégnek azonban nem illett volna azt elfogadni.

Ahasvérus mikor vendégeket hívott, megparancsolta a ceremóniamesternek, hogy kinek-kinek akarata szerint cselekedjenek, teljesítsenek minden óhajt, a meghívottak azonban nem éltek vissza a vendégjoggal, nem viselkedtek illetlenül, botrányosan, bár 187 napig tartott a vendégség. Mivel magyarázható ez? A király jelenlétével. A Példabeszédek könyve így tanácsol: „Mikor leülsz enni az uralkodóval, szorgalmasan reá vigyázz, ki van előtted. És kést tégy a torkodra, ha mértéktelen vagy.” (Péld 23,1–2)

Az ige kapcsán vizsgáljuk meg, mi hogyan szórakozunk. A régiek tudtak szépen és nemesen szórakozni, tudták mi az illem, mit engedhet meg a vendég magának. Régen is ismerték a szeszes italt, mégis kevesebb rabja volt az alkoholnak, mint napjainkban. A régi ember nem azért ivott, hogy lerészegedjen, hanem, hogy kellemesen érezze magát a társaságban. Általános megfigyelés, hogy az emberek ma sokat isznak s hamar elveszítik önkontrolljukat, nem urai akarataknak, mámorosan olyan dolgot művelnek, amit később megbánnak, s amit szégyellnek. Mivel magyarázható ez? Azzal, hogy nincsenek tekintettel szórakozáskor is Arra, aki a királyok Királya és uraknak Ura, Jézus Krisztusra.

Ő jelen volt a kánaai mennyezőn egykor, s jelen van ma is minden terített asztalnál. Ott van mindenütt, még a vendéglőben is és látja, ki mennyit iszik, és hogyan viselkedik. Bizony, ha sok ember erre gondolna, mielőtt a sokadik pohár italt szájához emelné, felmerülne szívében a kérdés, hogy vajon annak ára nem gyermekeinek ruhája, cipője, tankönyve?

„És az ivás, rendelet folytán, kényszer nélkül történt, mert így hagyta meg a király.” A mi Királyunk is adott ezzel kapcsolatosan rendeleteket: „Meg ne nehezedjék a ti szívetek tobzódásnak és részegségnek...” (Lk 21,34) „Meg ne részegedjetek bortól, miben kicsapongás van, hanem teljesejete be Szent Lélekkel.” (Ef 5,18) Az italra úgy kell tekintenünk, mint Isten adományára, amivel azonban nem szabad visszaélnünk. Tanítson meg az alapige, de leginkább Jézus tanítása szépen, keresztyéni módon szórakozni, hogy egykor a mennyei vendégségre is bebocsáttassunk. Ámen.

Készen vagy-e?

Alapige: Eszter 1,9–12

Alapigénk előzménye, hogy Ahasvérus perzsa király egykor Susán várában nagyszabású ünnepélyt rendezett. Édesapjától, Dáriustól nagy birodalmat örökölt, melynek 127 tartománya volt. Meg akarta mutatni alattvalóinak, hogy ő is van olyan uralkodó mint az édesapja, ezért a vendégséget 180 naposra tervezte. Étél-italtól roskadt az asztal, s „...mutogató országa dicsőségének gazdagságát és az ő méltóságának fényes díszét...” Gondolatban hidaljunk át mintegy 2400 évet, ünneplő ruhában lépünk be Susán várába, vegyülünk el a vendégek között és figyeljük az eseményeket.

„A hetedik napon ...megvidámlt a király szíve a bortól...” A Példabeszédek könyve így figyelmeztet: „Ne nézd a bort, mily veres színt játszik, mint mutatja a pohárban az ő csillogását; könnyen alá csuszamlík, végre, mint a kígyó, megmar és mint a mérges kí-

gyó, megcsíp.” (23,31–32) „...távol legyen a királyoktól a bornak itala, és az uralkodóktól a részegítő ital keresése, hogy mikor iszik, el ne feledkezzen a törvényről...” (31,4–5) Bizony, Ahasvérus király szívébe is alattomosan lopta be magát a mámor, mint a kígyó. 7 napig nem látszott az aranyserlegből ivott királyi bor hatása, a hetedik napon azonban „megvidámult a király szíve a bortól”

A szív a Biblia szemlélete szerint az értelem, az érzelem, az akarat székhelye, az ember legbecsesebb szerve. „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Péld 4,23) Aki a szív felett uralkodik, az az egész embert uralja. A bor Ahasvérus szíve, azaz egész személyisége felett eluralkodott, s az, „...aki uralkodott Indiától fogva Szerecsenorszáig százhuszonhét tartományon”, íme saját magának nem ura.

Amerika meghódítóinak sokat kellett harcolniuk az őslakókkal, mert azok számbeli fölényben voltak, végül mégis legyőzték az indiánokat. A győzelmet sokszor a „tüzes víznek” köszönhették, mert megismertették a törzsfőnököket a pálinkával, az alkohol rabjaivá tették őket, értelmük elhomályosult, akaratuk megtört és a vezető nélkül maradt törzsek hamarosan elvesztették földjüket.

A család szíve a férj és a feleség, édesapa-édesanya. Feladatuk összetartani a családot, nevelni gyermekeiket, boldogságot, jólétet, nyugalmat biztosítani számukra, nehogy az alkohol rabságába kerüljenek. Bortermő vidéken ezt különösen hangsúlyozni kell.

A bor hatása alá került Ahasvérus király „mondá... a hét udvarmesternek... hogy hozzák el Vástit, a királynét a király elé, ...hogy megmutassa a népeknek és fejedelmeknek az ő szépségét, mert szép arcú vala”. Azt szokták mondani, hogy az igazat a gyermek és a részeg ember mondja meg, mert nincs önkontrolljuk. Ahasvérus királyról a történészek azt jegyezték fel, hogy könnyelműségre hajlamos, hirtelen természetű, zsarnokoskodó uralkodó volt. Ezek a jellemvonásai a bor hatására leplezetlenül léptek elő. A király dicsekedni akart azzal, amije volt. Meg akarta mutatni a vendégeknek, hogy nem csak legyőzhetetlen hadserege van, mérhetetlen sok kincse, 127 tartománya engedelmessé teszi neki, hanem övé a birodalom legszebb asszonya, Vásti királyné.

A csúcson levő ember számára örök kísértés a dicsekvés. Nincs senki olyan, mint én, mint az én családom, vagy az én népem. Ez a magatartás az ösbűn, azaz, mikor az ember istenné akar lenni, mint Ádám és Éva, vagy Bábel tornya építői. Az elbizakodottat Isten megalázza. „Az Isten a kevélyeknek ellenök áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.” (Jak 4,6) Aki magát felmagasztalja, azt Isten megalázza, előtte minden bálványának le kell dőlnie. Ismertem egy édesapát, kinek három leánya lévén, nagyon várta egy fiú születését. Isten fiúval áldotta meg, aki az apa nevét kapta. Boldog volt az édesapa és nagyon készült a keresztlőre. Gyakran mondogatta, hogy olyan keresztlőt rendez fiának, amelyen az Isten is ott lesz. Isten valóban megmutatkozott, mert a keresztlő napjára a gyermek hirtelen megbetegedett és élet-halál között kórházba kellett vinni, ahonnan csak napok múltán került haza. Bezzeg magába szállt az apa, s az eseményt figyelemmel kísérik azt a tanulságot vonták le, hogy az ember ne bizakodjék el.

Lám, Ahasvérus király is a góg színes tollaiból készített szárnyakat magának, össze-ragasztva azokat az elbizakodottság viaszával, hogy mindenki fölé emelkedjen, de túl közel merészkedett ahhoz, ki így szól: „Én vagyok az Úr, ez a nevem, és dicsőségemet másnak nem adom, sem dicséretemet a bálványoknak” (Ézs 42,8), és megperzselődött szárnyakkal megszegyenülve zuhant a földre.

Ugyanis mi történt? „Vásti királyné is lakomát szerze a nőknek, a királyi házban, mely Ahasvérus királyé vala.” Amiként vendégeket hívott és látott el a király, úgy a királyné is. Miként az megmutatta gazdagságát és hatalmát, úgy a hagyomány szerint Vásti királyné is végigvezette vendégeit a palota termein, és megmutatta a nevezetességeket:

lakosztályát, szép ruháit. Íme, szórakozásukat zavarja meg a király hét udvarmestere, akik hozzák az üzenetet, hogy a király hívja a királynét a mulatozó férfi vendégek közé, meghagyva, hogy viselje királynői díszzeit, mutassa meg szépségét.

„De Vásti királyné nem akara menni a király szavára... erre igen megharagudott a király, és az ő haragja felgerjede benne.” Vajon miért nem akart engedelmeskedni a királyné? Sértette hiúságát, hogy ittas, mulatozó férfiak előtt megjelenjen? A küldöttek alkalmatlan pillanatban jelentek meg és megzavarták szórakozását? Meg akarta mutatni, hogy miként a király parancsol a férfiak társaságában, s mindenki engedelmességgel tartozik neki, úgy ő is parancsol a nők társaságában, s ha akarja, megtagadja a király parancsát is. Talán meg akarta mutatni, hogy ő nem egy tárgy a palotában, nem a birodalom egy ékszere, a kincstár dísze, hanem érző szívű, gyöngéd nő, ki udvarlást és nem parancsot vár. A női lélek olyan, mint a pacsirta, mely ha kalitkába zárják nem énekel, s fél a hozzá közeledőtől, de ha szabad, ott jár a szántóvető nyomában, vagy a vándor előtt az úton, s fölszállva a magasba, énekével gyönyörködtt. Lehetne Vástit az ókor női egyenjogúságának a harcosaként is feltüntetni. A lényeg azonban az, hogy megfeledezett arról, hogy függ a királytól, és neki engedelmességgel tartozik. Nem véletlenül jegyzi meg a szentíró, „hogy Vásti királyné is lakomát szerze a nőknek a királyi házban, mely Ahasvérus királyé vala” Hiányzott belőle a hit, mely a derék asszonyt oly sok dicséretes erénnyel ruházta föl. (Péld 31) Elfelejtette, hogy ha királynői korona is van a fején, ha ő a birodalom első asszonya is, mindez csak a király, Ahasvérus által elnyert rang. Nélküle nem lehetne az, aki.

Nem tehetjük, hogy ne szóljunk arról, hogy a Szentírás a hívő embert menyasszonyhoz hasonlítja, akit Isten eljegyzett magának. Az ótestamentumi próféták, az Énekek éneke, a tíz szűz példázata ilyen értelemben szólnak, hasonlóan a Jelenések könyve. Pál apostol az egyházat Krisztus menyasszonyának mondja (Ef 5,25), akiért a vőlegény életét áldozta. A vőlegény hűséget vár menyasszonyától, továbbá engedelmességet, s azt hogy legyen kész a menyegzőre, „...úgy, hogy azon ne legyen szeplő vagy sömörögözés, vagy valami afféle, hanem hogy legyen szent és feddhetetlen”. (Ef 5,27) Mi is Krisztus jegyesei vagyunk. Várjunk rá mint az okos szűzek, hogy mikor hangzik a kiáltás: Ímhol jő a vőlegény! – siessünk boldogan elébe. Légy készen, amikor jő az Úr! Ámen.

A nap le ne menjen a ti haragotokon

Alapige: Eszter 1,12–18

„Nincs ház tányérzörgés nélkül” – tartja a közmondás. E mondás azt akarja kifejezni, hogy a legharmonikusabb házasságban is olykor-olykor van nézeteltérés. Az emberek szívesen foglalkoznak mások, különösképpen a híres emberek magánéletével. Talán azért, mert mint mondják, azt, hogy kik vagyunk, igazában otthon mutatjuk meg. Neves emberek magánéletét figyelik, foglalkoznak családi életükkel. Riportereknek, ha sikerül hálózobatitkot megtudniuk róluk s ezt lapjukban közölni, fényképen bemutatni, bízvást számíthatnak nagy sikerre, elkapkodják a lapot.

A fenti közmondás még a királyi palotára is érvényes. Lám Ahasvérus perzsa király és felesége, Vásti között is nézeteltérés támadt. Úgy tartják, hogy a házasságban legtöbbször a „nincs” okoz zavart, ezt azonban a királyi pár esete megcáfolja. Nekik mindenük megvolt, mégis összevesztek. Mulatozás közben Ahasvérus király meg akarta mutatni vendégeinek Vásti királyné szépségét. A hívó szónak azonban a királyné nem engedelmeskedett.

„Erre igen megharagudott a király és az ő haragja felgerjede benne.” Azt szokták mondani, hogy az ember idegei nincsenek kötélből, azaz az ember tűrőképessége határos. Súrlódás, nézeteltérés támadhat családban, munkahelyen, sőt még a gyülekezetben is. Az élet egy rohanás, s ahogy a kövek a folyó medrében lefelé sodródnak, közben egymásnak ütődnek. Elkerülhetetlen, hogy nézeteltérés ne essék, meg kell tanulnunk azonban azt kezelni. Óvakodnunk kell, hogy a harag ne uralkodjon el az ember felett, ne költözzön a szívből a kézbe, mint Káinnál, és hogy ne legyen hosszan tartó. „Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon.” (Ef 4,26) Jézus arra tanít, hogy hetvenhétyszer is meg kell bocsátanunk és béküljünk meg ellenfelünkkel a bíró fele vezető úton, mielőtt pedig az oltárra vinnénk ajándékunkat, előbb béküljünk meg atyánkfíával. Miért kel megbocsátanunk? Mert Isten is sok tartozásunkat elengedte és megbékélt velünk Fia által.

Ahasvérus király nem tudott uralkodni indulatai felett, s a düh, mint megáradt folyó, kilépett medréből, megkezdte romboló munkáját. „És monda a király az időket mérő bölcseknek törvény szerint mit kellene cselekedni Vásti királynéval, mivelhogy nem teljesíté Ahasvérus királynak beszédét.” (Eszt 1,13.15)

A hídlábak úgynevezett jégtörővel vannak ellátva, ami lehet fa vagy vasbeton s aminek rendeltetése az, hogy a lefelé úszó súlyosabb tárgy ne rongálja a hídlábat. Feladata tehát az elhárítás. Isten reánk a haragosok közötti békéltetés szolgálatát bízta. „Az engedelmes felelet elfordítja a harag felgerjedését” (Péld 15,1) és „...elfedezi pedig a szidalmat az eszes ember; a bölcseknek nyelve orvosság.” (Péld 12,15.17) Ahasvérus király bölcseihez fordult tanácsért, ők azonban nem tanácsadóknak, hanem lakójoknak bizonyultak. Nagy tudásúak voltak, törvényeket alkottak, de nem voltak a Préd 12,17 értelmében vett bölcsek. Ahelyett, hogy palástolták volna a bajt, csendesítették volna a királyt, országos ügyet csináltak abból. Beteljesedett felettük a Példabeszédek szava: „A rágalmazó megjelenti a titkot, de a hűségese lelkű elfedezi a dolgot.” (11,13) Még Isten haragja is elfordítható könyörgés, bűnbánat és jóvátétel által (Zsolt 30,6; 78,38). Ahasvérus tanácsadói azonban nem törekedtek csillapítani a király haragját. Hagyták, hogy Susán várának lakói úton-útfélen a királyi pár esetét tárgyalják és egy egész birodalmat nyugtalanítson a kérdés: Most mi lesz? Egy család békétlensége – majd látni fogjuk – mint vízbe dobott kő, elgyűrűzik nagyon messzire és mások békéjét is megzavarja. Azt tanácsolták ugyanis a bölcsek, hogy *a király Vástit fossza meg királynéi jogaitól*, s keressen helyette más királynét. Ezt a határozatot a királynak írásba kellett foglalnia, mégpedig *visszavonhatatlanul*.

Mindenkit óvni kell a kérelhetetlenségtől, hajthatatlanságtól. Ha panaszkodunk, vagy másokat meghallgatunk, ne feledjük, hogy Isten „... reánk bízta a békéltetésnek igéjét”. (2Kor 5,19) Isten „...minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által, és ... nekünk adta a békéltetés szolgálatát”. (2Kor 5,18) Jézus Krisztus, a Békesség Fejedelme a türelmet, szeretetet, megbocsátást, még az ellenség szeretetét is hirdette. Életprogramját írás, de még inkább megfeszített teste hirdeti a keresztfán: Szeretet. Ezt az életprogramot kövessük mi is! Ámen.

Aki azt hiszi, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék

Alapige: Eszter 1,19–22

Gyakran halljuk a közmondást, hogy a jókedvnek sírás lesz a vége. Ez Ahasvérus és Vásti királyné történetében is beigazolódott. A Susán várában tartott lakomán a királyné az engedetlenség bűnébe esett, ezért a király bölcsei tanácsára megfosztotta őt királynéi

jogaitól. „Ne jöjjön többé Vásti Ahasvérus király színe elé és királyságát adja a király másnak, aki jobb ő nálánál” – hangzott az ítélet, visszavonhatatlanul.

Szép volt a királyné, még a neve is azt jelenti: kedves. Szépsége azonban elbizakodottá s engedetlené tette. Elvesztette méltóságát, hatalmát és kegyvesztetté lett. Története az Újtestamentum figyelmeztetését juttatja eszünkbe: „... aki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék” (1Kor 10,12; Róm 11). Mi is kiválasztottjai, menyasszonyai vagyunk egy királynak, Krisztusnak, kinek birodalma nem Indiától Szerecsenorszáig terjed, s nem 127 tartománya van, mint Ahasvérusnak, hanem ég és föld a birtoka, aki ezt mondotta: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.” Mit vár a völegény a menyasszonytól? Hűséget, engedelmességet. Ezt Ahasvérus király parancsa így foglalja össze: „Minden asszony adja meg a tiszteletet az ő férjének.”

Mivel évezredek óta vitás kérdés férj és feleség szerepe a házasságban, szóljunk erről néhány szót. Ki a nagyobb, s kié a vezető szerep a családban, a társadalomban? Volt idő a történelem hajnalán, amikor a nő vezette a családot. Ma is vannak törzsek, melyekben matriarchátus van. Az ókori időkben a vezetést átvette a férfi. Korunkban tanúi vagyunk a nők egyenjogúságért vívott harcának. Munkában, családban, társadalomban egyenlő jogokat követelnek a nők. Kinek van igaza? Ki a nagyobb? Helyes volt-e Ahasvérus király parancsa, és van-e aktualitása ma? Számunkra e kérdésben is a Szentírás tanítása irányadó, mely foglalkozik férfi és nő egymáshoz való viszonyával.

A Biblia elbeszélése szerint az embert Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtette, hogy amint Ő uralkodik a láthatatlan világ felett, úgy az ember uralkodjon a földön. De milyen volt az első ember, férfi vagy nő? Az első ember neve Ádám volt, ami embert, emberiséget, termőföldet jelent. Az Ádám szó olyan embert jelent, aki férfi és nő egyetemben. Tehát Isten kezdetben nem férfit és nem nőt teremtett külön-külön, hanem embert. A tudósok ezt kutatásaikkal igazolják, s azt tanítják, hogy az anyaméhben kezdetben a magzat se nem fiú, se nem leány, hanem csak ember. Csak egy bizonyos idő eltelte után válik hangsúlyozottá egyik, vagy másik nem, s lesz a gyermek fiú vagy leány. A Biblia elbeszéli, hogyan választotta el Isten az emberben együtt lévő két nemet. Álmodta Ádámra, kivett belőle egy bordát, abból nőt formált, és odavitte az emberhez. Ekkor mondotta az ember: „Ez már csontomból való csont és testemből való test.” (1Móz 2,23) A férfi és nő itt még *egyforma*, egyenlő. Egyik neve „férfiember”, a másik neve „asszonyember”. Egyik sem alárendeltje a másiknak. Az oldalbordából teremtette s nem a fejből, hogy uralkodjon a nő a férfin, de nem is a lábból, hogy rabszolgája legyen, hanem oldalából, hogy mellette álljon. Rendeltetésük, hogy legyenek egymásnak segítőtársai, egymást kiegészítve uralkodjanak a földön. Azt látjuk azonban, hogy a *bűn* miatt megromlott a férfi és nő közötti viszony. Ahelyett, hogy egymás segítőtársaivá lettek volna, vetélytársakká váltak, mindegyik igyekezőn uralkodni a másik felett. Bár egyenjogúak, a rend érdekében Isten mindegyiknek megállapította a helyét és szerepét a családban, s mindegyiknek felelnie kell, hogyan teljesíti feladatát.

A *férfi feladata*, hogy legyen *feje* a családnak. Legyen előrelátó, jó helyzetfelismerő és gyorsan cselekvő. Legyen olyan, mint a kapitány a hajón, ki felemelt fejjel előrenéz, figyel a tengert, s ha veszedelmes szirtet lát, rendelkezik, hogy merre irányítsák a hajót. Minden nő vágya, hogy olyan férfit találjon, akiben megvan ez a komolyság, akire bizon számíthat, akire felnézhet, s akiben nem csalódik soha.

A *nő feladata*, hogy legyen a *szív* a családban. A szív rendeltetése, hogy ellássa a szervezetet s abban a fejet vérrel, azaz meleggel, lüktető élettel. Egy ház, melyben nincsen nő, s ha van, de az nem szív, megvéd az időjárás viszontagságai ellen, lehet jó lakóhely, de otthon nem lesz soha. A női szív melegétől lesz otthonná a ház. A bűn miatt a férfi és nő között állandó harc folyik, mely harc most is tart, hisz ma is beszélnek erő-

sebb és gyengébb nemről. Ez a harc mutatkozik meg Ahasvérus király és Vásti királyné történetében is. A király azért adta parancsba, hogy „minden asszony adja meg a tiszteletet az ő férjének”, s hogy „minden férfi úr az ő házában” Ezt a parancsot levelek formájában a kancellária szétküldte minden nemzetiség nyelvére lefordítva a tartományokba, hogy legyen rend a családokban.

Az élet azt mutatja, hogy ahol a nő nem szív, hanem fej akar lenni, ott a házasság *kétféjű*. Az ilyen családi élet túl hideg, kemény, mert szívtelen. Itt állandó a hatalmi harc, mert mindig arra törekszik a nő, hogy az övé legyen az utolsó szó. Ilyen környezetben a gyermekek nem kapnak gyöngédséget, becézést, simogatást az édesanyától, feszült, szikrázó légközben nőnek fel. Legtöbbször ideg- és akaratgyengék, mert a szív is fej szeretne lenni. Örökös a vita, hogy ki kezelje a pénzt s gyakran elhangzik az ingerült kiáltás: „Nekem nem parancsolsz!”

Van olyan család, melyben a férfi nem tud, vagy nem akar fej lenni, hanem szív, az ilyen *kétszívű házasság*. Ez túl puha. A gyermekeket elkényeztetik, mindenki azt csinál, amit akar, nincs tekintély, határozott cél. Olyan az ilyen házasság, mint a kapitány nélküli hajó, mely ide-oda hányódik a tengeren, míg végül zátonyra fut.

Milyen az ideális házasság? Olyan, melyben egyenlőség, egyetértés van. Váczi Mihály a házasságot a madár két szárnyához hasonlítja. Ezek egyszinten helyezkednek el és egyformák. Csak akkor szárnyal a madár, ha egyszerre csapnak a szárnyak, s közöttük összhang van. Hiába próbál az egyik kettőzött erővel csapkodni, ha a másik nem dolgozik, a madár lezuhan. Íme Ahasvérus király rendeletének értelme: ismerje fel minden férfi és nő a maga helyét a családban, s tegyen kötelességének eleget, mert ez biztosítja a családot, s a nagy családot, az ország békéjét. Pál apostol ilyen értelemben int az Ef 5,21, az 1Kor 11,1, továbbá az 1Pt 3,1 versekben.

Azt mondtuk, hogy a keresztyén ember Krisztus menyasszonya, ki iránt a vőlegény szeretetét vére és élete áldozatával igazolta. Kérdés, hogy megvan-e bennünk a hozzávaló ragaszkodás és engedelmesség? Bizony sokszor olyanok vagyunk, mint Vásti királyné. Elbizakodunk, eltelünk magunkkal. Vásti példája int, hogy a kegyelemből ki lehet esni. Mémukán kegyetlen tanácsával a Sátánt juttatja eszünkbe, ki arra törekszik, hogy elszakítson minket Vőlegényunktől, s ne legyen miénk a királyság, amit nekünk Krisztus szerzett. Ez a mi királyunktól való eltaszítottságunk, az ajtón kívül való rekesztettségünk lenne a legnagyobb büntetésünk, ami nem más, mint a pokol. Milyen megrázóan érzékelteti az eltaszítottságtól való félelmet az ősi ének: „Ments meg Uram engem az örök haláltól.” Luther Márton számára az elvettetés gondolata nagy nyugtalanságot jelentett, mely nyugtalanság a reformációt is elindította. Legyünk mi hasonlóak az okos szüzekhez, legyen hitnek olaja mécsesünkben, úgy várjuk Vőlegényünket. A hit tanít meg bennünket: férfiakat és nőket helyesen élni. Legyen valóság a mi családunkban is a Házi áldás szövege:

Hol hit, ott szeretet,
Hol szeretet, ott béke,
Hol béke, ott áldás,
Hol áldás, ott Isten...
Ámen.

A közbenjáró és a Közbenjáró

Alapige: Eszter 2,1–4

Ezek után..., ily szavakkal gombolyítja tovább az elbeszélő az Eszter könyvének történetét. Kegyvesztett lett az engedetlenség bűnébe esett Vásti királyné. Jogtudósai tanácsára Ahasvérus megfosztotta őt királynéi jogaitól. Határozatát visszavonhatatlanná tette azért, hogy írásba is foglalták.

„Ezek után, amint megszűnt Ahasvérus király haragja, megemlékezék Vástiról, és arról, amit cselekedett, és arról, amit végeztek felőle.”

A király szívében a bor hatására támadt fel a harag, a harag indította tanácsosai összehívására és a királyi rendelet kiadására. A mámortól lassan tisztulni kezdett feje, s higgadtan végiggondolta a történeteket, amiket már másként ítélt meg. A mi életünkben is vannak hirtelenkedések, melyek során megbántunk valakit, aki talán közel áll hozzánk, velünk jót tett, javunkat akarta. Fontos, hogy legyen az ember életében olyan pillanat, óra, amelyben elvonul a világtól, végiggondolja a közelmúlt eseményeit, vagy talán egész életét. Ezeknek az alkalmaknak a neve: csendesóra, önvizsgálat. Jézus is élt vele. Időnként elvonult egy csendes helyre, ahol az Atyával beszélgetett, feltárta kérdéseit, s azokra feleletet kapott, végiggondolt múltat, jelent és készült a jövőre. Nem véletlenül rendelte el Isten, hogy hat napi munka után a hetedik napon ünnepeljünk. Szükség van a hétköznapi munkája után olyan lehetőségekre, melyeken az ember hálát adhat, hibáért bűnbánatot tarthat, s elhatározhatja magát a szentebb életre. Ilyen alkalom a vasárnapi istentisztelet, úrvacsoravétel, naponkénti igeolvasás és imádkozás. Jézus is ajánlja, hogy vonuljunk el időnként az imádkozás belső, titkos szobájába, hol megoszthatjuk Istennel örömről és bánatunkat. Még az ENSZ-ben is van egy szoba, amelyben csak a gondolatok beszélhetnek, melyben a diplomaták imádkozni elvonulhatnak. Bizony, ha többet imádkoznánk, kevesebb volna a gonoszság, rosszakarat, gyűlölet, háborúság, s több volna a megbocsátás, egymással szembeni türelem.

Lám, Ahasvérus király is „amint megszűnt... haragja, megemlékezék Vástiról, és arról, amit... végeztek felőle”, s amint tiszta fejjel higgadtan végiggondolta a történeteket, bizonyára arra gondolt, kár volt a hirtelenkedés, a királyné feletti döntés, s a bűn elkövetésével nem állt arányban a büntetés. Ártott Vástinak és saját magának. A történeteket már nem lehetett meg nem történetké tenni, mert törvény hozatott, azt írásba foglalták, s vissza nem vonhatták. Egy úr maradt a király szívében, amit nem pótol sem gazdagság, sem teljhatalom. Ott sétált Ahasvérus Susán várának pompás termeiben, illatos kertjében, s mély szomorúság költözött szívébe, mert hiányzott valaki az életéből. Körülötte voltak kedvenc madarai, idomított állatai, a miniszterek, a sok hú szolga, köztük az udvari bolond, csak egy valaki nem volt ott, Vásti, a királyné, akinek szépségében minden nap gyönyörködött.

Milyen nehéz is az egyedüllét, a támasznélküliség. Ennek terhét csak az tudja átérezni, ki elveszítette szüleit, élettársát. Özvegyek, árvák, egyedül élő öregek hulló könnye hirdeti: „Nem jó az embernek egyedül lenni”, és „sokkal jobb dolga van a kettőnek, hogynem az egynek.” Látták az alattvalók a király gondját, ezért segíteni próbálták rajta.

„És mondának a király apródai, akik néki szolgálának: keressenek a királynak szép ábrázatú szűz leányokat. És rendeljen a király tiszteket országának minden tartományába, akik gyűjtsenek össze minden szép ábrázatú szűz leányt Susán várába... És az a leány, aki tetszik a király szemének, uralkodjék Vásti helyett. És tetszett a dolog a királynak, és úgy cselekedék.”

Megható az alattvalók segítőkészsége. Megmozdult az egész birodalom egy ember boldogsága érdekében. Új hivatalok születtek, hivatalnokokat neveztek ki. A birodalom sok szép leánya közül keresték a legszebbet, aki betöltse Vásti helyét. Bennünk is lennie kell segítőkészségnek, nekünk is fáradnunk kell, hogy mások élete boldogabb legyen. Ma is szükség van irgalmas szívre. Ne menjünk el részvét nélkül a bajban levő mellett. Legyünk irgalmas samaritánusok. Sokszor néhány bátorító szó is sokat segít. Betegségkor életet menthet egy jó orvos, vagy orvosság ajánlása. Milyen jó, hogy Isten adta a gyülekezetet, melybe beleépülhetnek, mint egy nagy családba az egyedül élők.

A történet szerint a kiválasztott leányok „Hégainak, a király kamarásának, az asszonyok őrzőjének keze alá” kerültek, ki felkészítette őket a királlyal való találkozásra. Megtanította őket, hogyan kell beszélni, viselkedni a király előtt, szépítőszeret adott nekik, hogy testük apró hibáit palástolják és szépségüket még inkább kihangsúlyozzák.

Hégai személye utal az Újtestamentum nagy Közbenjárójára, az Úr Jézus Krisztusra, aki golgotai kereszten kiontott vérével elfedezi minden fogyatkozásunkat, reánk ölti kegyelmének hófehér palástját és így állít az Igaz Bíró elé. „Senki sem mehet az Atyához, hanem csak én általam” – mondotta egykor Jézus. Óvakodjunk tehát azon vallási tévelygőktől, kik nem ismerik fel Jézus Istenfiúságát és általuk kitalált szépítőszeret ajánlanak az Isten kegyelmébe való jutáshoz. Mi maradjunk meg református tanításunk mellett, melynek lényege: Salus Christus, azaz egyedül Krisztus. Ámen.

A katasztrófa haszna

Ha ég a házad, melegedj a tüzésnél!

Spanyol közmondás

Thomas Edison laboratóriuma 1914 decemberében csaknem teljesen a lángok martalékává vált. Jóllehet a kár meghaladta a kétmillió dollárt, az épület csak 238 000 dollárra volt biztosítva, mivel betonból készült, s így tűzállónak hitték. Edison életművének nagy része odaveszett azon a decemberi éjszakán.

A tűzvész tetőpontján a feltaláló huszonnégy esztendő fia, Charles az aggodalomtól félőrülten rohángászott a füst és törmelék között, míg végre megtalálta az apját a tűz közelében, arcát vörösre festette a lángok visszfénye, ősz haja lobogott a szélben.

– A szívem sajgott érte – számol be az esetről Charles Edison. – Már nem volt fiatal, s most mindene elpusztult. Észrevett. „Hol van anyád?” kiabálta. Azt feleltem, nem tudom. „Eredj, keresd meg, hozd ide, soha az életben nem láthat még egyszer ehhez hasonlót.”

– Másnap reggel, reményeinek és álmainak üszkös romjai között kószálva, a hatvanhét esztendő Edison kijelentette:

– A katasztrófa legnagyobb haszna, hogy minden tévedésünk elégett. Hála istennek tiszta lappal indulhatunk újra.

Három héttel a tűz után sikerült megszerkesztenie első fonográfját.

Prédikációk böjtfő vasárnapjára

Zergi Gábor
nyugalmazott lelkipásztor
Mád, Magyarország

Boldog szolga

Alapige: Máté 24,45–51
Bibliolvasás: Zsoltárok 1

Jézus példázata szerint szolgák vagyunk. Sőt: rabszolgák. Mégpedig olyan szolgák, akiknek nincsen jelenlevő, nincsen közvetlen közelükben levő és mindig látható uruk. Olyan rabszolgákról szól a példázat, akik uruk távollétében végzik dolgaikat, napi teendőiket, sokszor fárasztó, nagy figyelmet és odaadást igénylő feladataikat. Pontosan meghatározott napirendjük, jól körülhatárolt munkakörük van. Mindent időben, alaposan, szépen kell elvégezniük. Ismerik uruk akaratát, számolnak vele, ha épp nincs is jelen. Ez a látszólagos önállóság és mégis függőség jellemzi a szolgák helyzetét, állapotát, munkáját, feladatát. Ez ad életüknek értelmet.

Jézus mennybemenetele óta a tanítványok, s mindazok, akik az Ő gyülekezetéhez tartoznak, ebben a helyzetben vannak. Még azok is, akik úgy vélik, semmi közük hozzá! Rabszolgák vagyunk, munkába állítva Urunk által, aki egyelőre nem látható szemünkkel, akiről tudjuk, hogy elindított bennünket, megbízást adott, s aki egyszer, bármikor megérkezhet, és bizonyosan meg is érkezik.

A példázat szerint kétféle szolga van: hű és okos, gonosz és balga.

Jézus először az okos szolgáról szól. Itt az okos szó nem csupán értelmeset, jó eszűt jelent. Inkább azt, hogy állandóan figyel és gondol urára, tekintetbe veszi annak akaratát, azt tartja szem előtt, ami urának jó, és ez határozza meg alapmagatartását, cselekedeteit. Ezt hallhatták kicsendülni ebből a szóból „okos” az egykori hallgatók, ennek kell kicsendülnie ma is.

A megbízható és hű szolga olyan ember, akit nemcsak a parancs és a kényszer tart meg a szolgálatban. Olyan valaki, aki szabad akaratból, urához való ragaszkodásból végzi munkáját. Meggyőződött arról, hogy ennek az úrnak érdemes, így érdemes szolgálni, és ez a meggyőződése erős kötélként kapcsolja őt urához, mint kikötőben a hajót az erős kötél a szilárd parthoz.

Boldog az a szolga, aki így áll munkába, aki így hű és okos. Világos és határozott az útmutatás. Engednünk kell, hogy Krisztus meggyőzzön bennünket arról, hogy egyedül mellette és nála van jó helyen az életünk. Rá akar venni bennünket – itt és most is ezt teszi az igével –, hogy életünket őhozzá kössük hit által. Olyan megbízható szolgákat akar belőlünk faragni, akiket nem dobál ide-oda semmiféle széljárás, emberi vélemény, akikre lehet számítani mindenféle körülmény között.

Lehet olyan „okos” szolgákká lenni, s annak bizonyulni az Úr távollétében is, akik nem vakon, irányítás nélkül élnek ebben a világban. Azok a boldogok, hangzik a szó, akik mindig ügyelnek, vigyáznak uruk parancsára. Akiknek nem az a döntő és fontos szempont, hogy ők maguk mit tartanak jónak, milyen teendőt látnak fontosnak, milyen elhanyagolhatónak, hanem mindig az Úrra ügyelnek. Akiknek Ő a fontos, akiknek az Ő akaratára szabja meg életüket, teendőjüket, akik mindig hozzá igazodnak. Az ilyenekre számít az Úr, az ilyenekre figyelnek a többiek is. Az ilyeneknél van elrejtve mások „eledele”, rájuk van bízva a mások gondja. Ezekről a szolgáktól nem hiába várnak a rá-

juk bízottak jó szót, gondoskodást, segítséget, vagy éppen szeretetet. Ők a nélkülözhetetlenek. Könnyű a szolgának hűnek és okosnak lenni addig, amíg ott van mellette ura. Addig hűségre és bölcsességre szoríthatja urának jelenléte. Az úr távolléte próbálja meg a szíveket. A nem látható úr akaratához való ragaszkodásban, a neki való engedelmes-ségben lesz nyilvánvalóvá a szolga hűsége és okossága. Ilyen szolgálatra szól a megbí-
ztatás, ez adja a szolgálat igazi értelmét.

A példázat szerint van gonosz és balga szolga is. Figyeljünk most arra, hogy őt ho-
gyan állítja elének az ige. Urának távolléte, visszajövetelének bizonytalan volta, késése
gonosz indulattal töltötte el a gonosz szolga szívét. Zsarnok indulata abban nyilvánult
meg, hogy verni kezdte szolgatársait, akik gondjaira voltak bízva. Nem érzett felelőssé-
get irántuk, hatalmat gyakorolt fölöttük. Nem szolgának érezte magát, hanem úrnak.
Biztos volt fölöle, hogy senki és semmi nem korlátozhatja. Meg volt győződve arról,
hogy szabadon rendelkezhet a kamra és a pince minden javaival. Rendelkezett is. Kedve
szerint vigadozott, részegeskedett az ivócimborákkal. Ura eszébe sem jutott, tudni sem
akart róla. Talán meggyőzte magát arról, hogy nincs is ura. Mint akinek nincs felettese,
magáénak tekint mindent. A gonosz szolga előtt nem számít semmi, csak a saját kívánsá-
ga, terve, akarata. Függetleníteni akarja magát urától.

Az ember örök kísértése ez. Függetlenségről, szabadságról álmodozik, a maga urá-
nak véli magát. Ide jut mindenki, aki nem veszi komolyan Istent. Csak az érdeklí, ami az
ő saját érdeke, ami az ő javát szolgálja. A rábízott munka elvégezetlen marad. Nem
mindegy, milyen szolgának bizonyulunk. Az Úr visszajön. Mindig akkor, amikor a hűt-
len szolga nem várja. Visszajövele bizonyos. Csak az oktalan nem számol vele.

A példázat arról szól, hová juthat az élet, ha nem számol a világmindenség Urával,
nem várja vissza. Balgatag rövidlátás megfelelkezni arról, hogy az úr visszajön, számon
kér és megfizet. A hű és okos szolga nagyobb megbízatást, megbecsülést, kitünteté-
st nyer. A gonosz szolgát utolérik az ítélet.

Kétféle szolga van. Melyik vagyok? Ámen.

(Az élők csomójába bekötve c. kötetből.)

Székely József

Kolozsvár-Alsóváros

Uram, kihez mehetnénk?

Alapige: János 6,59–69

Bibliaalvasás: János 6,24–37

Mai igehirdetésem alapigéjét a János ev. 6. fejezetéből vettem, amelynek az első ver-
seiben arról olvasunk, hogy nagy sokaság követi Jézust, mivelhogy látják az Ő csodaté-
teleit (királyi udvari ember fiának, valamint a 38 éve beteg embernek a meggyógyítása).
Ugyanez a nagy sokaság lakik jól, amikor Jézus megsokasítja a kenyeret. A csodálatos
esemény után, Jézus a tengeren járva ér a túlsó partra, Kapernaumba. A sokaság ide is
utána megy, királlyá akarják tenni, benne látnak valakit, aki nem csak eszik, hanem te-
remt is kenyeret. Ilyen király kell, aki gondoskodik a nép hasáról, aki munkát és kene-
ret ad! Azonban Jézus kitér a megtiszteltetés elől, nincs igénye arra, hogy királlyá te-
gyék, Ő már az. Ezért – azt olvassuk – ismét elvonult egymaga a hegyre.

Ezzel kezdődik az a nagy lélegzetvételű beszélgetés, amely Jézus és a sokaság képví-
selői között a kapernaumi zsinagógában zajlik. A beszámoló elején arról hallottunk,
hogy nagy sokaság kereste-követte Jézust. A 66. versben, a beszélgetés után, pedig ezt

olvassuk: „Ettől fogva sokan visszavonulának az Ő tanítványai közül és nem járnak vala többé Ővele.” Ami szomorú, lehangoló kijelentés. S ez azért annyira szomorú, mert ma is aktuális. Sokan visszafordultak és sokan visszafordulnak a Jézus követéséből. Azért annyira szomorú, mert nem idegenekről, hanem tanítványokról van szó, olyanokról, akik ízlelték, hogy jószágos az Úr, akik ettek a megsokasított kenyerekből, akik látták, sőt részesei voltak a Jézus csodáinak, akik fogadalmat tettek, hogy Őt fogják követni.

Persze, hogy nem erről kellene beszélnem (nem másokról), most, amikor ebben a templomban is csupa kereső ember van jelen ma, aki nem csak a testi, hanem a lelki táplálékra vágyik. Illik örülni és hálát adni azért, hogy vasárnapról vasárnapra egyáltalán összegyűlünk. És tényleg így van. Azonban éppen a mai alapigénk kötelez arra, hogy szóljunk arról a mindannyiunkat elszomorító jelenségről, amelyet érzékelünk, amely minket is befolyásol: az *élő igétől való elfordulásról, az elidegenedésről, a közömböségről.*

Az 5000-ből 12-en maradtak, de maradtak. Van maradék, aki akkor is marad, ha az egész világ visszafordul. Erről is hallunk a mai igében. Ez az, ami reménységet és bizakodást nyújt a mai tanítványok számára.

I.

Jézus a kapernaumi zsinagógában

Kapernaumban a sokaság csodálkozva kérdezi: miként került Jézus a túlsó partra? Jézus nem elégti ki a kíváncsiságukat, ehelyett nagyon élesen mondja ki az igazságot: „...nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyerekből, és jóllaktatok” (Jn 6,26b) Más szóval csak a gyomorotok érdekel, semmi más! A beszéd már a kezdetén keménynek ígérkezik. Amit Jézus ezután elmond, az nehezen érthető, vagy ha igen, akkor nehezen elfogadható. Miután mindenki jóllakott, akkor mondja Jézus, hogy munkálkodni kell, nem a veszendő, testi eledelért, hanem az eledelért, amely megmarad az örök életre. A testi és a lelki szembeállítás még élesebb a 63. versben: „A lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, amelyeket én szólok néktek, lélek és élet.”

Vajon mit akar mondani Jézus ezzel a kijelentéssel? Hiszen ő tanított arra, hogy kérjük a mindennapi kenyeret, ő maga sokasította meg a kenyeret és vendégelt meg 5000 embert. Vajon azt akarja mondani, hogy a test tényleg semmit sem használ, nincs szükség az anyagiakra? Nem erről van szó! Amit Jézus itt kijelent az az, hogy az örök élet szempontjából haszontalan a test, az anyag. A minőségi élet nem a „gyomor-ember” élete. A kenyér nem lehet az élet végcélja, csak eszköz a magasabb rendű élet megélése folyamatában. Ugyanarról van itt szó, amit a Hegyi Beszédben is olvassunk: „...keressétek először Istennek országát, és az Ő igazságát; és ezek mind megadatnak néktek” (Mt 6,33) A mi mennyei Atyánk jól tudja, hogy kell nekünk a kenyér is, és Ő meg is adja.

Ez már túl sok és túl kemény beszéd a hallgatóságnak. *A sokaságnak király kellene, minőségi kenyér, sok jel és csoda, szájt szerinti beszéd.* Ez azonban Jézustól nem kapható. Amíg Jézus kenyeret és halat adott, földi, testi igényeket elégtett ki, addig minden rendben volt, addig mindenki szerette, sőt követte is, amikor azonban a testi kenyérről a lelki táplálék fontosságára tereli a figyelmet, a földi világról Isten Országára, a múlandóságról az örök életre, amikor kezd kiderülni, hogy Ő teljesen másként gondolkodik, mint a sokaság, akkor sokan zúgolódnak és morogva hazamennek. Nekik ilyen Jézus nem kell!

Ma sincs ez másként!

Ha ma az ígéhirdetésekből az igazi értékekre történik utalás, ha netalán kritikus hangon szólal meg az ige a materializmusról, egoizmusról, ha mindaz, ami az ígéhirdetésben elhangzik, nem talál a mai ember elképzelésébe, akkor visszafordulnak, kilépnek, elmennek, nem járnak Jézussal, nem kell az élet beszéde. Ha a simogató szó helyett néha kemény beszéd hangzik, ha a dicséret helyett elvárások fogalmazódnak meg, akkor már kezd kényelmetlenné válni a templom és ezzel együtt az egyház. A mai ember a tv-ben látja, a rádióban hallja, a lapokban olvassa, hogy mi az „igazi boldogság”, sőt még a feléje vezető út is pontosan ki van jelölve (amely mindig a hason megy át). Ha a templomban a mai ember azt hallja, hogy nem ez az igazság, hogy van valami más, valami több – van olyan kincs is, amit nem emészt meg a rozsda és a moly, amit nem tudnak kiánsni a tolvajok –, akkor ez zavaró lehet. Esetleg, ha a mai tanítvány nem áll be a kincskereső hajzába, ha másként gondolkodik, mint ahogyan ez divatos, s ezen felül még másként is él, akkor ki van téve a környezet csúfolódásának.

Kemény beszéd ez, mondják ma sokan a Jézus szavaira. Meghallgatni meg lehet, de megélni, már nem. De akinek megadja az Atya, akiben munkálkodik a Szentlélek, az megmarad a Jézus követésében.

II.

„Vajon ti is el akartok-e menni?”

Csalódottságot és szomorúságot áruel a Jézus tanítványokhoz intézett kérdése. Amikor éppen Kapernaumban, ahol olyan sok csodát tett, most tömegesen visszafordulnak, a maradéknak pedig még nehezebb lesz a helyzete. Jézus tudja, hogy a közhangulat, a divat megfertőzheti a leghűségesebb tanítványokat is. De senkit nem kényszerít! Sőt kérdésével kaput nyit a tizenkettő előtt is. Nem marasztalja az elmenőket! Szabad döntési lehetőséget ad az embernek! A tanítványoktól is csak szelíden megkérdezi: „Vajon ti is...?”

Nem kell nagyon meglepődnünk, ha a tanítványok mérlegelni kezdenék a dolgokat, vagy ha azt látjuk, ahogyan ma mérlegelik az emberek, hogy mit és miért érdemes tenni.

A 12 tanítvány nevében Péter mérlegel és nyilatkozik. Amit kimond, azt, ha még nem is volt ideje végiggondolni, az eddigi tapasztalatok alapján mondja: „Uram, kihez mehetnénk?”, sok megtapasztalt csoda, a békesség, az öröm élményei után, nincs az a személy vagy csoport, akiért vagy amiért érdemes volna elhagyni Jézust. Hiszen érette hagyták ott halászhajóikat.

Péter még nem tudja, hogy mi fog következni Jeruzsálemben, nem lát a jövőbe. A múltra nézve mondja ki a gyönyörű hitvallást: csakis a Jézussal végigjárt út lehet az alternatíva! Már ha akarna sem tudna máshoz csatlakozni.

Az élet beszédét mi is hallottuk, a mindennapi testi-lelki kenyerünket megkaptuk, a Tőle való örömben és békében is volt már részünk, nem akarunk senki máshoz csatlakozni. Itt érezzük jól magunkat, ahol az élet beszéde szól, olyan ez nekünk, mint a forrásvíz a sivatagi vándor számára, nem lehet lemondani róla, az élő vizek forrását nem cseréljük fel repedezett kutakra, amelyek nem tartják a vizet.

III.

Miért érdemes megmaradni, kitartani Jézus mellett?

Mert nála van az élet beszéde.

Péter elsősorban azért marad, mert Jézusnál az örök élet beszéde van. Nem emberi ideológia, nem az élet minden szeletére kiszabott farizeusi törvényértelmezés, hanem ige, amely itt a földön eligazít és az örökkévalóság számára is megtartja az ember lelkét.

Ha ma a Szentírásból kiolvassuk, az igehirdetésből kihalljuk az örökkévalóság szavát, ha megérezzük, hogy többről van itt szó, mint emberi bölcselkedésről, akkor mi sem keresünk más tanítót magunknak. Ha zajos reklámforgatagban a halk és szelíd szó elér értelmünkig és szívrünkig, akkor bizonyos, hogy maradunk.

Mert Jézus Isten Fia.

Hiszem és tudom, mondja Péter. Hiszem és tudom, mi is kimondtuk már számtalanszor. Mi elhittük és megismertük! Tudjuk, hogy kinek a követésére szegődtünk el. Nekünk olyan Urunk van, aki az életét is odaadta barátaiért. A fenti hitvallás mindent megmagyaráz. Akik akkor elpártoltak, vagy ma visszalépnek, azok félreismerték Jézust.

A Cézarea Filippibe vezető úton Jézus megkérdezi a tanítványoktól (Lk 9,18–20), hogy kit lát benne a sokaság. Voltak, akik Illést, Keresztelő Jánost vagy egy régi prófétát véltek felismerni benne. Ma vannak, akik egy valamikori jó képességű rabbit, jámbor vándorprédikátort látnak Jézusban. Az ilyenek számára nem életbevágó az Ő követése. Az sem fontos, amit tanított.

DE! aki Jézusban felismeri Isten Fiát, akinek az élet beszéde valóban életet jelent, az minden körülmények között az Ő tanítványa akar maradni, még akkor is, ha más a közhangulat, ha nem ez a divat, ha ez az életforma szolgálatot és áldozatvállalást is jelent, mert tudja, hogy csakis vele és általa lehet tartalmasan és értelmesen élni és egykor majd célhoz érni.

Az 5000-ből csak néhányan maradtak, akiket csalódások, megtorpanások érleltek igazi tanítványokká. Mesterük szeretete szorongatta és küldte őket a szolgálatra.

Az, hogy mások követik-e Jézust, vagy különböző okokra hivatkozva visszafordulnak, nem ránk tartozik. Mi már megértettük azt, amit Jézus – nemcsak némelyeknek, hanem a sokaságnak – mondott: „és azt, aki hozzám jó, semmiképpen ki nem vetem”. (Jn 6,37b) Ámen.

A Genezáret partján

Jenei Tamás

Kolozsvár

Legyetek hívó Jairusok!

Alapige: Márk 5,21–24.35–43

Voltál-e már elbizonytalanodva kórházi lelkigondozói hivatásod felől? Tettet-e már fel magadnak a kérdést, vajon jól döntöttem-e, amikor ezt a sajátos, nem könnyű munkakört vállaltam? Érezted-e azt, hogy elfáradtál, hogy nem tudod folytatni ezt a munkát?

Ha bevallva vagy bevallatlanul feltettétek már magatoknak ezt a kérdést, higgyétek el, őszintén együtt tudok érezni veletek! Aki naponta kell hogy megálljon a betegágy mellett, aki naponta látja a fájdalomtól elgyötört embereket, aki naponta hallja az emberek ajkáról az alig-alig megválaszolható miérteket, az nem csoda, ha belefárad ebbe a munkába, és nem csoda, ha néha ilyen gyötrő kérdéseket tesz fel magának.

Jézus maga is látja a mi emberi életünk törékeny voltát. Éppen ezért jön most hozzátok, kórházi pasztorációt végző lelkészekhez, hogy Ő maga erősítsen, bátorítson. Hogy Ő maga vezessen el a minden kétséget és bizonytalanságot elsöprő hitre. Mert Krisztusban bízó, élő hit nélkül, és Krisztus mindennapi megélt csodái nélkül nem lehet eredményes ez a szolgálat! De Krisztus ereje, segítsége, vezetése folytán és a felülről kapott áldások folytán sikeressé lehet még ez a nehéz kórházi pasztorációs szolgálat is!

I.

Jézus Krisztus itt, a Márk evangéliumában ismét úgy ismerteti meg magát, mint aki Úr a természet felett, mint aki Úr a betegségek felett, mint aki Úr a gonosz lelkek felett, és mint aki Úr a halál felett is. Ő joggal mondhatta: „nékem adatott minden hatalom mennyen és földön” Aki hitével Hozzá jön, aki az Ő segítségét kéri, az nem megy el Tőle üres kézzel. Ő megmutatja szabadítását. Segítségre kész. Gyógyít. Erőt ad. Bátorít. Vigasztal, a halálból feltámaszt, üdvösségre vezet, majd mindörökké velünk marad. Ilyen segítőnk, ilyen barátunk, ilyen megváltó Urunk van nekünk! Ereje által lecsendesül a vihar. Isteni hatalmával ma is gyógyítja a betegeket. Lelkigondozók és orvosok sok csodás gyógyulásról tudnak. A kísértő, gonosz hatalmaknak ma is azt mondja: távozz! Távozz az enyéimtől! A gonosz lelkek pedig kénytelenek engedni neki. Igen, Ő halálon innen és életem túl egyaránt Úr! Kipróbáltad-e már az Ő segítségét? Hidd el, nem fogsz csalódní!

II.

Mégis sokan vannak, akik Krisztus hatalmából, isteni erejéből, Szentlelke munkájából semmit sem profitálnak. A felolvasott ige az ilyen emberek kétféle sokaságát mutatja be.

1. A sokaság első csoportja Krisztus nyomában jár, de csak a látvány, az attrakció, a bűvészműtatvány érdekli őket. Ott tolonganak közelében, de semmit sem profitálnak ebből. Várnak ugyan valamit Krisztustól, de ezért nem tesznek semmit. Szájtátiak módjára csak várják, hogy valami rendkívüli történjen. „Aztán még majd eljövünk, még meghallgatunk, még majd kiadásokat pletykálunk az itt látottakról.”

Mivel nem kérnek Jézustól semmit, ezért nem is kapnak semmit! Gyakran ez a mi esetünk is. Csak várjuk, hogy történjen valami, de ezért nem teszünk semmit. Ma is így van: ha nem kérjük, hogy segítsen – nem történik semmi! Ez természetes, hisz ez a dolgok rendje! Viszont a Krisztus nélküli életnek súlyos következményei vannak, amelyek ilyenkor nem maradnak el! Ezek a következmények a következők: fásultság, csalódás, kiábrándulás. Ha nem kérem naponta a Krisztus segítségét, erejét, bátorítását, vezetését, vigasztalását, akkor nálam sem következhet más, csak a fásultság, a csalódás, a kiábrándulás. Ha pedig ez már bekövetkezett, akkor ez a Krisztus nélküli életem következménye! Krisztus segíthetne, de mi nem kérjük! Aztán pedig hivatlanul jelentkezik valaki más, akiről az egyik énekünk ezt mondja: „A rossz kedélyt, a búsulást az ördög adja, lásd.”

2. A sokaság második csoportja ott nyüzösög a Jairus házánál. Eszeveszettül kapkodnak. Ténykedésük, kapkodásuk eredménye a nagy zűrzavar. Sírnak, jajveszékelnak. Kezdetben még ők is várnak valamit, de aztán lemondanak mindenről. Úgyis minden hiábavaló! Megtorpannak. Ők azok az érdekebbek, azok a hideg ésszel számítható emberek, akik csak az út első tizedét hajlandók gondolatban megtenni Krisztus irányába. Lehet, túl keveset tudnak róla, lehet, hogy hiányoznak a személyes tapasztalataik, lehet, hogy a mások vallomása nem tudta eléggé meggyőzni őket. Mindegy, a tény az, hogy saját korlátaik miatt még a legelején megtorpannak. Róluk mondja az Isten, hogy „aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem”! (Zsid 10,38) Ők mondják mindig ezt: „Miért fárasztod még a Mestert?!” Nem képesek semmit sem várni attól, aki a Mindenható! Ezért természetes, hogy sírnak és jajveszékelnak. Természetes a kapkodásuk, az őket hatalmukba kerítő zűrzavar.

Önmagunkban mi, emberek csak ennyire vagyunk képesek! Íme, nyilvánvaló, hogy ez az út nem vezet sehova. Ez zsákutca! Itt sem marad egyéb, mint letargikussá válni, teljes fásultságba zuhanni, depresszióba esni, vagy még ennél is mélyebbre zuhanni. Krisztus nélkül ilyen fájón üressé válik az élet! Ugyanakkor pedig démonizálódik is, mert a vákuum törvénye az, hogy felszippantja azt, ami legközelebb áll hozzánk. Márpedig a Sátán mindig ott van lesben az ilyen lelkek közelében.

Milyen tragikus valósága ez az emberi életnek! Minden emberileg gyógyíthatatlanná válik. Minden még betegebb lesz. Az ember hitetlen vakságában még mélyebbre zuhan, még nagyobb sötétségbe, el egészen az öngyilkosság, halál és kárhozat örvényeibe.

III.

De Jézus nem ezért jött! Ő épp azért jött el ebbe a világba, azért jött most ide Kapernaumba, mert egy másik életformát akar felmutatni. Azt, amivel egyedül Ő tud megajándékozni.

Jairus, mint a kapernaumi zsinagóga elöljárója ebből fedez fel valamit. Valószínűleg ő már hallott Jézus csodatetteiről. Érezte, hogy itt „nagyobb van jelen Mózesnél és Illésnél” A hitnek a „nyolcadik érzékszervével” megérezte, hogy megoldhatatlan emberi problémájával Jézushoz kell jönnie. Mint zsinagógai főember, a zsinagógában tanultak alapján is kellett tudnia az eljövendő Szabadítóról. Egy-egy ilyen zsinagógai főember az Ótestamentum legalább 1/3-át könyv nélkül tudta. Ő megérezte, hogy a Messiás van itt, aki neki is segíteni tud. Jairus, a nagyméltóságú zsinagógai főember ezért borul a Krisztus lába elé és ezért kéri esedezve őt: „Kislányom halálán van, jöjj, tedd rá a kezed, hogy meggyógyuljon és életben maradjon!” Ő tud valamit Krisztusról – ha nem is mindent. Mer Krisztushoz jönni. Esedezve, imádságban kéri az Ő segítségét és bízik a Krisztus mindenható erejében. Logikailag mindent ilyen szépen fel lehet építeni, s egészen biztos,

hogy ezek a dolgok nem lebecsülendők, de ezek mellett még egy dolgot tudnunk kell: Krisztus mindig olyankor cselekszik csodát, amikor az Atya nevét akarja megdicsőíteni, és amikor az Ő országát akarja építeni! De kivétel nélkül, minden ilyen esetben véghezviszi az Ő szabadítását!

Ebben a történetben van egy gyönyörű, életet jelentő mondat: „Jézus ekkor elindult vele.” Jézus együtt megy Jairussal. Vele járja be a kétségek és a remény egész évszázadnyi hosszúságúnak tűnő útját. Mindazt, amit Jairusnak meg kell tennie, azt Ő is ugyanúgy vállalja. Nem mesebeli varázspálca suhintására oldódnak meg a dolgok – bár azt is megtehetné. Ám Ő vállalja a szünpathiának – az együtt szenvedésnek – ezt a közös útját. Milyen jó volna tudni, hogy ezen az úton miről beszélgettek. De erről az Írás nem beszél.

A történet akkor válik izgalmassá, amikor Jézust feltartóztatják. Itt beszél a Szentírás a 12 éve vérfolyásos asszony gyógyulásáról. Míg Jézus ezzel az asszonnal beszél, megérkeznek néhányan a Jairus házából. Ezt a szomorú hírt hozzák: „Leányod meghalt.” Majd így folytatják: „Miért fárasztod még a Mestert?”

Jézus a tömeg zsibongása dacára meghallotta ezt a hírt. Íme, semmi sem kerüli el az Ő figyelmét. A legapróbb részletek is nyilvánvalóak számára. Milyen megnyugtató, hogy a látszat dacára – ugyanis a vérfolyásos asszonnal van elfoglalva – ezek a részletek is eljutnak hozzá!

Jézus a vele való közös úton mindent számon tart. Jézus a vele való közös úton nem hagy kétségeink között felőrlődni. Jézus a vele való közös úton, amikor a legszükségesebb, bátorít. Így is mondhatnánk, lelkigondoz: „Ne félj, csak higgy!”

Hányan megtántorodnak egy-egy ilyen közbejött, drámai útszakasz idején! Gyakran egy-egy ilyen feltartóztatás, közbejött esemény miatt mennyire kétségbe tudunk esni! Ilyenkor azt kérdezzük, miért kellett ennek pont így történnie? Miért kellett ez az asszony pont most ideállítson, hiszen most minden perc olyan drága? Sajnos, ritkán szoktak elmaradni ezek az önző, gyarló megnyilvánulások.

Jézust azonban nem lehet feltartóztatni! Ő tudja a dolgát! Ő teszi a dolgát! Ő úgy cselekszik, hogy egyszerre szolgálja Isten dicsőségét és az ember javát! Feltartóztatathatatlanul!

Mikor a gyermek szobájába ért, megfogta a gyermek kezét és ezt mondta: „Talitha kumi!” – „Leányka, néked mondom, ébredj fel!” A leányka pedig azonnal felkelt és járkált. Majd minden kétséget elosztatva mindnyájuk szeme láttára evett.

Íme, az ima meghallgatására talált. A Jézus megkeresése nem volt hiábavaló. Bár egy adott pillanatban úgy tűnt, hogy Jairus vesztesre áll, Jézus isteni ereje folytán azonban teljessé válik a csoda. Jairus leánya feltámad!

IV.

Testvéreim! Jézus ma titeket is így akar megszabadítani erőtelenségetekből, csalódásaitokból és így akar megerősíteni hitetekben. Jézus titeket is ilyen Jairusokká akar tenni, akik ismeritek megváltó hatalmát, nemcsak a nagypéntek és húsvét előtti csodákat, hanem immár azt is, ami a Golgotán és a húsvét hajnalán érettünk egyszer s mindenkorra végbement, amely minden további ima meghallgatásának, csodának az alapja. Ha ilyen Jairusokká akartok lenni, akkor bizakodva kell elébe jönnötök és elébe borulnotok minden egyes napon, minden egyes betegért, minden egyes haldoklóért. Szabad ismételten hittel és bizalommal így könyörögnötök: „legyen meg a Te akaratod”. Urunk, Te tudod, hogy mi használ a Te dicsőségednek és mi szolgál a mi javunkra! Amikor ötödik gyermekünk születése után kiderült, hogy súlyos kromoszóma-rendellenességgel született, a

mi családjunk is megtette ezt a jairusi utat. 10 napig tartott ez az út. Imádságunk ez volt: legyen meg a Te akaratod! 10 nap után a kicsi Máté meghalt. De tudjuk ma is, hogy ez szolgálta az Isten dicsőségét és ez szolgálta – bármilyen nehéz is kimondani – a mi javunkat. Egy testi és szellemi fogyatékos gyermeket nevelni négy másik mellett, nem lett volna könnyű! Ő valóban jobban tudta!

Jairusokként élünk azzal a kiváltsággal, hogy veled együtt járjunk, hisz Ő ajánlja fel ezt nekünk. Ezek a legmeghittebb időszakai napjainknak, éveinknek. Ne csüggedjünk, ha valami közbejön, ha látszólag vesztesre állunk! Ő utánunk nyúl, és nem hagy magunkra. Így bátorít, így lelki gondoz: „Ne félj, csak higgy!” Aki mindvégig kitart, megtartatik! Eredményes lesz a szolgálata, gyógyulások csodáit tapasztalhatja mindegyre! Nemcsak testi, hanem egyben lelki gyógyulások csodáit is láthatjátok. Azt, ahogy „egész-ségre” gyógyulnak emberek, aztán családok, gyülekezetek, nemzetek. És lesznek hitetlenből hívők.

Akik ezen a jairusi úton elindulnak, folyamatosan növekednek a hitben és a tanítványságban. Így növekedhettek ti is a hitben és a tanítványságban, miközben járjátok a kórtermeket, a kórházakat. Ez a ráadás szintén a Krisztus csodája, mely újabb erőt ad az új csatákhoz, végül pedig mennyei koronát. Itt nincs többé szó kiábrándulásról, csalódásról, fásultságról. Itt imameghallgatásról, örömről, csodákról, egymásra találásokról, Isten országa dicsőségéről van szó, és mennyei koronáról!

Merjétek hát vállalni a kórházi szolgálatban a jairusi utat! Ámen.

(Elhangzott a kórházlelkészek 2. konferenciáján, Kolozsváron 2001. nov. 13-án.)

Mi dolga Istennek?

A nyolcesztendő, harmadikos Danny Sutton az alábbiakat írta hittanoktatójának, aki azt kérte diákjaitól, magyarázzák meg Isten természetét:

Isten egyik legfontosabb dolga az, hogy embereket csinál. Azok helyett csinálja őket, akik meghalnak, hogy mindig elegendő legyenek itt a földön mindenféle munkához. Nem felnőtteket csinál, hanem kisbabákat. Biztos azért, mert kisebbek, és könnyebb megcsinálni őket. Így nem kell a drága idejét arra pazarolnia, hogy beszélni meg járni tanítsa őket, azt rábízza az anyukájukra meg az apukájukra. Szerintem ez elég okos megoldás.

Isten második legfontosabb dolga az, hogy meghallgatja az imákat. Azokból iszonyú sok van, mert némelyik ember, például a papok meg ilyesmik, folyton imádkoznak, csak akkor nem, amikor alszanak, és Papóka meg Mamóka is mindig imádkozik evés előtt, kivéve, mikor fagyizunk. Istennek emiatt nincs ideje rádiózni, se tévét nézni. Mivel mindent hall, borzasztó ricsaj lehet a fülében, hacsak ki nem fundált valamit, hogy kikapcsolhassa.

Isten mindent lát és hall, és mindenütt jelen van, úgyhogy csudára elfoglalt. Ezért aztán nem szabad az idejét rabolni jelentéktelen kérésekkel, vagy szüleinek háta mögött olyasmit kérni, amire ők nemet mondtak. Úgyis hiába.

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliára

Móra László Tibor

Kajántó

Az első gyülekezet élete

Alapige: Apostolok Cselekedetei 2,42–46

Az első pünkösöd után, mikor „örömet vették” Péter beszédét és mintegy 3000 ember keresztkedett meg, a szerző leírja, hogy miből állt az első keresztyének istentisztelete és élete. Ha megvizsgáljuk ezeket a verseket, rájöhettünk arra, hogy a mi istentiszteletünk nem sokban különbözik attól, ami akkor ott volt. Azonban ez a pár vers nem csak az istentiszteletre mutat rá, hanem a hétköznapi életre is, ami sokban különbözik a mai-tól.

1. Istentisztelet

A felolvasott ige szerint 4 dolog jellemezte az akkori tanítványokat. Az apostolok tudománya, a közösség, a kenyér megtörése és a könyörgés (42. vers). Mindezekben kitartóak voltak, nem lankadtak el. Ez volt életetöje az első gyülekezetnek. A kitartást pedig a Szentlélek tüze adta számukra. Lássuk, hogy mit jelentett ez a négy dolog.

Mindenekelőtt kitartóak voltak a Krisztustól tanult ismereteknek a továbbadásában. Ha megpróbáljuk leegyszerűsíteni ezt a gondolatot, akkor azt lehet mondani, hogy prédikáltak, tovább mondták mindazt, amit az Úrtól tanultak, de egy kicsivel többről van itt szó. Egész életükkel, teljes valójukkal hirdették a Feltámadottat. Mindezt nem elszigetelten tették, hanem a megkeresztelték közösségében, akik hittek és örömmel fogadták az ígét. Ez a közösség tulajdonképpen egy nagy család volt, amelynek összetartó ereje az úrvacsorában (kenyér megtörése) és az imádságban rejlett.

Az apostolok nem maradtak meg azonban csak annál, hogy szólják Krisztus ígét, hanem csodákat és jeleket tettek, ezzel mintegy aláhúzza, hogy ök Jézus tanítványai voltak, és az Ö Szentlelke által képesek betegeket gyógyítani, akárcsak a Mester (ApCsel 3,1–10). Ezeket nem önmagukért tették, hanem Isten dicsőségét szolgálták vele.

Az első gyülekezet nem szakadt el a templomtól, a néptől. Mindaz ellenére, hogy számukra már többet jelentett a Jézusról szóló bizonyágtétel, a bele vetett hit és az Ö nagyon erős visszavárása, mégis kötődtek a templomhoz, mint az identitásukat meghatározó helyhez. Az ószövetségi izráelitának, de az újszövetségének is, a templom volt az a hely, amely megkülönböztette ö minden más néptől. Ez volt az összetartója a népnek. Ez pedig megmaradt a tanítványokban is. Jézus soha nem beszélt a templom ellen, csak a kétszínű áldozatot bemutatókat intette.

2. Mindennapi élet

A mindennapi életet a szeretetközösség jellemezte. Mindenük köz volt (44. vers). Eladták vagyonukat. Miért tették? – tehetjük fel a kérdést. Mert nagyon elevenen élt közöttük az a tudat, hogy Jézus bármelyik pillanatban megjelenhet ítéletet mondani a világ felett, sőt még az ö életükben meg fog ez történni. Ezért képesek voltak a legnagyobb áldozatra is önkéntesen, minden külső kényszer nélkül.

Ugyanakkor ott volt a szegények erőteljes felkarolása is. A közösség, mint említettem, egy nagy családot alkotott. Ebben nem volt helye a nélkülözésnek. Az eladott vagyonból az ő szükségleteiket fedezték.

Ezzel nagyon rokonszenvesse válhattak a nép előtt. Tulajdonképpen ők nem tettek semmi különöst, csak betartották Jézus szavát. Ezért naponta növekedett a gyülekezet az üdvözülőkkel.

3. Következtetések

Először ebben a sokszor templomidegen világban jó lenne emlékezni az apostoloknak és az első Krisztus-követőknek dolgaira és cselekedeteire. Lassan elfelejtene az emberek templomba járni. Ott van a szekularizált világ, a maga kényelmével, amikor az ember azt mondja, hogy otthon meghallgatja a rádióban az istentiszteletet, vagy megnézi a tévében, nem megy el a templomba, akkor is jó lenne erre az ígére gondolni, és példát venni az apostoloktól.

Másodszor: az a négy dolog, ami a felolvasott ige első versében szerepel, szintén fontos kelléke kell hogy legyen minden reformátusnak, vagyis az apostolok tudománya, a közösség, az úrvacsora és az imádság.

Harmadszorra pedig ott van a szeretet. Amikor az emberek sokszor csak maguknak élnek, vagy érdekeik miatt vállalják a kapcsolatot a másikkal, jó lenne egy kicsit visszatérni oda, ahol észrevették a szegényt, a rászorulót, azt, akinek szüksége van a mi segítségünkre. Mindezt azért kell megtegye az ember, hogy örömmel és tiszta szívvel tudjon mindennap leülni az asztala mellé.

Végezetül ott van a példa. Istenért sokszor áldozatot kell hoznunk. Nem arra kér minket Jézus, hogy lemondjunk vagyonunkról, hanem, hogy amikor kell, önkéntesen le tudjunk mondani arról, ami talán sokat jelent a mi számunkra (pl. szabadidő, tv, elektronikus játékok stb.), és az így felszabadult időnket neki szánjuk, a vele való együttlétre, a szeretetszolgálatra.

Vitaindító kérdések:

1. Mennyire kitaró a hitében a mai fiatal?
2. Sokszor sok minden elvonja az ifjú figyelmét Istentől. Hogyan tud visszatérni oda?
3. Fontos-e a templom, mint az identitás megőrzésének egyik lehetősége?
4. Képesek vagyunk-e lemondani egy-egy kisebb dologról felebarátunk és Isten érdekében? Miről tudunk leginkább lemondani?

Presbiteri bibliaóra

Adorjáni Zoltán
Kolozsvár

Bibliaolvasás és bibliás élet

Alapige: 5Mózes 17,18–20

Első királyunk intelmeket intézett utódjához, hogy miként kell egy keresztyén királynak uralkodnia, és ezeket a felolvasott igeverseket tartotta szem előtt. I. Rákóczi György fejedelem szintén intelmeket írt fiához. Jól ismerte ezeket az igeverseket. Valahányszor

csak eljuthatott eddig a részig, melyet *királytörvénynek* neveznek, bizonyára megdobbanhatott a szíve, akárcsak a miénk, amikor egészen reánk vonatkozó ígeversekre találunk. Bizonyára valami különös nyugtalanság vett erőt rajta.

Nemegyszer követte tekintete és gondolata ezeket a sorokat. Hiszen tizenháromszor olvasta végig a teljes Szentírást, és harmickétszer olvasta el az Újszövetséget. Ki az, aki-ről ilyesmit lehetne elmondani manapság?

A Biblia legkedvesebb olvasmányai közé tartozott. De Isten beszédét nem kedvtelésből olvasta. A legkedvesebb olvasmányt is meg lehet unni egy idő után. Ő rendszeresen és mindig újraolvasta a Szentírást. Mert az Ige mindennapi eledel volt számára. És emeltt valami olyan különös izgalommal olvashatta újra és újra, amihez hasonlót többnyire kisgyermekünkben vagy unokáinkban fedezünk fel, amikor nagy csodálkozásunkra mindig csak azt kérjük tőlünk, hogy ugyanazt a mesét mondjuk el nekik – újból és újból. Mert aki a Szentírást ennyiszor olvassa el, az valami csodálmivaló, gyermeki lelkülettel csüng a vele beszélő mennyei Atyja szavain. Nélkülözhetetlen és öröm neki az Atya közössége. Újból át akarja élni az Atya örök ígétit – mindaddig, mígnem teljesen azonosul azokkal, akikről Isten beszél, s azokkal, akiket feladattal bízott meg.

Azért olvasta az Igét, hogy egészen átítassák gondolatait, hogy már ne is ő szaladjon a sorokon, hanem az Ige sodorja őt Isten üdvtörténetének évszázadokat átszelő, megtartó útjain. Mert Isten segítségére, örök jó útmutatásaira nem csak olykor-olykor, a bajban vagy hálaadásban kell támaszkodni, hanem mindenkor. Folytonosságra kell törekednünk, a nagyobb távlatokat kell meglátnunk. Mert az igazi bibliás hit ott kezdődik, ahol folytonosan és következetesen csak Istenre támaszkodunk és neki engedelmességedünk egyedül.

Ebből merített új erőt. Itt találta meg reménysége szilárd fundamentumának el nem málló köveit. Innen táplálkozott Istent szerető és őriző gondviselésébe vetett hite. Ebben elmélyedve ismerte fel, hogy a fejedelmek fejedelme és királyok királya, neki, a fejedelmeknek sajátos küldetést adott, és tőle, akire sok bízott: egyház, nemzet, ország, hittársak és testvérek, sokat is kér számon Isten. Országnyi gond, és háborúk terhe alatt ebből értette meg s tette egészen magáévá azt, amit a szomszédos Bonyhán is megfordult énekmondó, Tinódi Lantos Sebestyén így énekelt meg:

Siess keresztyén, lelki jót hallani,
Régi törvényből harcolni tanulni,
Az igaz hit mellett mint kel bajt vívni,
Krisztusban bízni...
Jól tudja földön ezt minden keresztyén:
Nemcsak fegyverrel oltalmaz az Isten.
Ezt minden népnek tudására adom:
Istenünk vagyon!
Fejedelemség vagyon csak Istenben,
Minden hatalom vagyon ő kezében;
Kiket ő akar, föld kerektségében:
Emeli égben...

Aki keresztyén, Isten gyermeke és fejedelmi székbe ül, nem kormányozhat úgy, hogy ne legyen kezében Isten Igéje. Akire egy ország vagy akár gyülekezet vagy család bízott, annak olvasnia kell az Igét életének minden idejében, hogy tanulja félni az Urat, és meg is cselekedje Isten rendeléseit.

I. Rákóczi György fejedelem volt, s mint fejedelem egyike a leghatározottabb és legkövetkezetesebb jellemeknek. De elsősorban nem politikus volt, mint más kiemelkedő fejedelmek, mint Bethlen Gábor, hanem buzgó tagja igaz református egyházának. Elsősorban egyházáért buzgott. A politikai céloknál fontosabb volt számára az anyaszent-egyház.

Ha csak valami betegség nem akadályozta, minden alkalommal ott volt a templomban, mert Isten Igéjét nem csak olvasni akarta, hanem hallgatni is; és erre buzdította fiait is. Mert számára mindennél fontosabb volt az, hogy Isten szerint kormányozzon, szíves örömet tanult kora neves teológusaitól. Ha valamit tervezett, s nagy horderejű kérdésekben kellett döntenie, mindig kikérte a tudós lelkipásztorok véleményét, akik Isten Igéjében és útjaiban járatosabbak voltak. Szívesen ült be a lelkipásztorok közé, amikor azok gyűlést tartottak; a tanulás vágyával vett részt a hitvitákon és a felszentelendő lelkészek vizsgáin.

Amint az Ige mondja: *Fel nem fuvalkodott az ő szíve az ő atyafiai ellen.* Magát mindig eszköznek tekintette Isten kezében. Számára ez mindennél többet jelentett. Ezért tudott hálás lenni, és fejedelmként is alázatos maradni. Hálás lenni, hogy Isten őt tartotta méltónak arra, hogy általa cselekedjék; és alázatos lenni, mert nem magától ér el eredményeket, hanem Isten az, aki általa cselekszik. Ha pedig sikertelensége volt, nem másokat hibáztatott, mint ahogy az történni szokott, hanem elsősorban magában kereste az okot, tudván tudva, hogy az emberi bűn és a gyarlóság akadály lehet Isten dolgainak megvalósulása előtt. Mert Isten eszközének tekintette magát, hitte, hogy Isten nagy dolgokat szándékozik tenni általa és elhárítja előle az akadályokat. Míg számos akadály tornyosult előtte, meg volt győződve, hogy mégis célt fog érni. Így eszközként az Isten iránti engedelmisséget tartotta a legfontosabbnak.

Hála, alázat, engedelmisség – ezért választotta élete vezérigéjéül éppen ezt: „...nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené”.

Sok vád is érte. Mert aki cselekszik, sőt fejedelmként elkerülhetetlenül nagy dolgokat kell cselekednie, azt nagy vádak is érik. De tudott tűrni, s fejedelmi hatalmában fel nem fuvalkodott. Hatalmát bosszúra sohasem fordította.

Nemcsak ellenségei, hanem még tudós püspöke, Geleji Katona István részéről is érték támadások és vádak, sőt éppen akkor, amikor az általa készített *Öreg Graduált* nyomtatta. De mindezeket eltűrte. Mert egyházának és országának ügye volt számára a legfontosabb. Bosszúból a Graduált nyomtatását nem állította le, pedig egyetlen szavába került volna. Nemes, krisztusi lelkülettel nézte el püspöke sértéseit, s azzal erősítette magát, hogy Gelejit az egyháza iránti buzgalom hajtja, még akkor is, ha emberi tévedésbe esett.

Milyen nehéz, de mégis milyen nemes és fejedelmi ekképpen cselekedni; ahogyan ő mondta: „a mocskot nem mocskokkal kell mázolni”.

El ne hajoljon a király a parancsolattól jobbra vagy balra, hogy hosszú ideig éljen az ő országában: ő és az ő fiai. I. Rákóczi György olyan fejedelem volt, aki az igaz hit megtartásában látta népe jövőjét. Nem használta ki a maga javára fejedelmi méltóságának idejét. Nem élt azokkal a lehetőségekkel, amelyek olyan sok magasba emelkedett személyt megkísértének. Nem magának és családjának gyűjtött. Nem a nép megadóztatásával szerzett pénzt a protestantizmus megszilárdításáért vívott küzdelemben, hanem a maga vagyont fordította erre. Ha kértek tőle, többet is adott: egyházra, iskolákra. Sajat költségén négy vagy akár több diák számára biztosított külföldi ösztöndíjat. Mindig népe jövőjére, jövőjével együtt üdvösségére gondolt. Utolsó napjaiban is ez foglalkoztatta, s utolsó soraiban így fohászzkodott:

„Támasszon a nagyhatalmú Isten az én holtom után is mind igaz evangéliuma..., mind szegény elpusztult, fogyatkozott... nemzetünk szabadságának őrzésére olyanokat, kiknek vigyázások, serény gondviselések által, ha ... nagyobbra nem terjedhetne is... lelki-teszt szabadsága, ottan csak a mostanit őrizvén, tartassék meg...

Intjük, s az Istenre kényszerítjük is ... kegyelmeteket legyenek vigyázók, serény oktatók, egymást megértők, egyetértők, okosak, szemesek, hogy tévelygésük gyásszá ne legyen...”

Legyen végrendelkezése számunkra is szent és nemes kötelesség, hogy oktalan és önző tévelygéseinkkel egyházunkra, népünkre s magunkra gyászt ne hozzunk.

Keresztyénként, Krisztus királyságának részeseiként, tartsuk meg mi is e királyi törvényt, hogy élhessünk országunkban, a szeretet egyetértésével élhessünk egyházunkban és az örökkévalóságban. Ámen.

(Elhangzott 2000. november 19-én Segesváron, a Rákóczi napok alkalmával.)

Rádioprédikáció

Imre István Zoltán

Mákófalva

Légy jó szerencsés mindenben

Alapige: Józsué 1,7–9

Nagyon kecsgetető az, amit Isten itt ígér: szerencse és boldogság. Kinek ne volna szüksége szerencsére, ki ne szeretne boldog lenni? Ez a vágy mindenkit hajt, sokféle próbálkozásunk azonban rendre csődöt mond, s maradunk a keserű tapasztalattal: most sem sikerült, ez sem sikerült.

Ha bemegyünk egy könyvesboltba, egészen biztosan találunk a polcokon nem is egy-két olyan könyvet, amelyek különféle módszereket, tanácsokat tartalmaznak arra nézve, hogyan lehet valaki sikeres üzletember, szerencsés a házasságban, egyáltalán mit kell tennie és hogyan ahhoz, hogy boldog legyen. Jó tudni, hogy Istennek is van néhány ötlete, jó tanácsa, amelyek biztos garanciát jelentenek a szerencse és boldogság megtalálásában.

Egyértelmű az, amit tenni kell: mindenben Isten törvénye szerint kell cselekedni. Ha erre-arra hajladozunk, ha elhitetjük magunkkal, hogy van amit ki lehet „triblizni”, akkor elbuktunk, s a szerencse biztosan elkerül, boldogságunk pedig hiányos, beteljesületlen marad. Isten törvényének teljes betartása, az ahhoz való szüntelen igazodás életünk minden területén és helyzetében, egyrészt *feltétele* szerencsés és boldog életünknek, másrészt *abszolút biztosítéka* is. Ha úgy tetszik, annak aki minden útjában jó szerencsés akar lenni, aki ki akarja mondani, hogy valóban boldog, nincs más választása, mint éjjel-nappal arra vigyázni, hogy gondolatai, indulatai, beszéde és megnyilvánulásai beleilleszkedjenek Isten elvárásaiba.

De hogyan lehet ezt egy földi halandónak elérni? Nagyon gyakran hallunk ilyen kijelentéseket: hát emberek vagyunk, tökéletes ember nincsen, senki nem tud igazán Istennek tetsző életet élni. Ezzel elintézzük a dolgot, s marad minden a régiben, hiszen mi

nem vagyunk képesek olyan életet élni, amilyent Isten elvár. Félelmeink nem múlnak el, inkább fokozódnak, s keserűen legyintünk újra.

Halljuk meg végre Isten bátorítását, aki tudja, hogy mi magunktól nem vagyunk képesek semmi jóra: „Avagy nem parancsoltam-é meg néked: légy bátor és erős? Ne félj, és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened mindenben, amiben jársz.” Erős akarat-
tal, az Úr támogatását kérve, azon legyünk, hogy mindig, mindenhol, mindenben Hozzá igazodjunk. Miért lehetséges ezt elérni? Azért mert Ő maga támogat ebben az igyekeztünkben.

Isten szerencsénk és boldogulásunk valódi kovácsa, hiszen megadja a lehetőséget, a segítséget, hogy Hozzá igazodjunk, és az igen óhajtott földi szerencsét és boldogságot ezáltal sokszor megtapasztalhassuk. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Paál Károly

nyugalmazott lelkipásztor

Szalonta

Jézus több tanítványt szerez és keresztel

Alapige: János 4,1–3

Kedves szülők és gyermekek!

A felolvasott igeszakaszban két prófétáról hallottunk. Az egyik Keresztelő János, az Ószövetség utolsó nagy prófétája és Jézus, az Újszövetség legnagyobb prófétája, akire János így mutatott: Íme az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét. Jézusról most azt olvassuk, hogy Júdeában volt, majd ismét Galileába ment. Milyen jó tudni azt, hogy Jézus ma is úton van, és tanítványokat keres. Jó, ha érezzük, betért ide hozzánk is. Nem vagyunk magunkra. Azt akarja, hogy mi is és ez a kisgyermek is a tanítványa legyen. Lehetséges ez? Egyszer egy gyermek mikor hazament a vasárnapi iskolából azt mondta az édesanyjának: „Édesanyám, én úgy szerettem volna a Jézus tanítványa lenni.” Hát ez nem lehetetlen.

Ezt a kisgyermeket azért hozták ide a szülei, ti azért vagytok itt, hogy Jézus tanítványai legyetek. A tanítvány azért tanítvány, hogy tanuljon. Szerettek tanulni? Vagy azt kérditek, hogy ez a kisgyermek, aki még olvasni sem tud, hogy tud tanulni? Azt mondják a lélektan tudósai, hogy a kisgyermek az első négy évében többet tanul, mint egy egyetemista négy év alatt az egyetemen. Lássuk, mit tanulhattatok ti eddig és mit tanulhat ez a kisgyermek? Mit olvastunk Jézusról? Azt, hogy Ő elindult és megérkezett. Kicsoda volt Jézus? Az erős. Erősebb Sámsonnál. Le tudta győzni a gonoszt és a halált. Kikhez ment Jézus? A nálánál sokkal gyengébbekhez. Elérkezett a szegényekhez, a betegekhez és azokhoz is, akiket elrabolt a halál. Nem érdekes, hogy az erős keresi a gyengét? A világban fordítva van. A gyenge keresi az erőt és az erős sokszor eltapossa azt. Látjátok, mennyi öröm van a keresztelésben? Ezt, hogy lehet megtanulni? Hogy tanulja meg ez a kisgyermek? Úgy, hogy hozzá megy az erősebb, az édesanyja. Átöleli, szoptatja, gondozza. Majd látni fogja, hogy édesapja azért dolgozik, hogy neki mindene meglegyen. S ha értelmesebb lesz, rácsodálkozik: Isten az én szüleimen keresztül szeret, nevel és tanít

engem. Gyermek, ha ti ezt már megtanultátok és ezért Istennek hálát adtatok, születeknek meg tudjátok köszönni, akkor Jézus tanítványai vagytok.

Kedves szülők! Legyen valóban öröm ez a mai nap számotokra. Nem csak ti szerettek, hanem szereti az erős Isten is ezt a kisgyermeket. Úgy szeretete, hogy Jézust érte a halálra adta. Mi azért imádkozunk, hogy ti, az erősek mindig úgy viszonyuljatok az ő kicsiny életéhez, hogy életetek ablak legyen, melyen keresztül meglátja Istennek Jézusban felé hajló szeretetét s jó tanítványa legyen a mi Urunknak az Ő újjászült és jóra vezérlő Lelke által. Ámen.

Esketési igehirdetés

Bányai László

Bukarest II.

Éljetek Krisztus félelmében

Alapige: Efézus 5,21.

Szépen felékesítve készen álltok, Isten és a gyülekezet színe előtt arra, hogy átvegyétek a legértékesebb nászajándékot, az élő Isten hozzátok szóló útmutatását. Isten Igéje a kincsek kincsét kínálja a boldog házasság megvalósítására, amikor egymás iránti engedelmességre és a Krisztus félelmében való élésre szólít fel benneteket.

A teremtési rendben kapott hivatás érvényes Krisztus megváltó munkája után is, egészen az Ő dicsőséges visszajöveteléig. Krisztus e világkorszakban nem a teremtési rendet, hanem az embert változtatja meg oly módon, hogy ne a bűn miatt megromlott emberi természet, hanem az általa biztosított lehetőség, az eljövendő világ ereje, a Szentlélek határozza meg az emberi életet. Az asszonyt, mint ahogyan a teremtési történetben, úgy Krisztus megváltó munkája után is férjével együtt szólítja meg az Úr szava: „Engedelmesek legyetek egymásnak Isten félelmében.” Mit jelent ez? Isten szava a férj és feleség együvé tartozásának a tudatát erősíti meg, összetartozó társaknak tekinti őket. Az egymáshoz való viszonyukat Krisztus félelmének kell meghatározni. Az Úr útmutatása irányadó a házastársak egymáshoz való viszonyát illetően. Krisztus félelme az a láthatatlan, de valóságos, szilárd fogantyú, amely úgy kapcsolja együvé a két felet, mint ahogyan a cipzár fogai a két szarát. Krisztus félelme a jó házasság, a boldog házasság titka. Az Újszövetség eredeti nyelve szerint az engedelmeskedéssel fordított szó jelentéséhez hozzátartozik még az alkalmazkodás és az illeszkedés jelentésárnyalata is. Krisztus félelme a házastársakat nemcsak összekapcsolja, hanem egymás mellett is tartja. Az asszonyok esetében külön is aláhúzza az apostoli tanács az engedelmességre való készséget, az alkalmazkodás vállalását. Arról van itt szó, hogy a férj és feleség egymáshoz való viszonyában a modell Krisztus és az egyház egymáshoz való viszonya. Az egyház számára az élet lehetőségét jelenti a Krisztus által biztosított ajándékok engedelmes elfogadása, a Krisztus igényéhez való alkalmazkodás. Csak ebben az összefüggésben érvényes az apostoli útmutatás. Az asszonyok számára a házasságban az alkalmazkodás az önzés, az óemberi igényeink megtagadását jelenti, nem kényszerből, hanem önként. Lehet örömmel kedvébe járni a férjnek, mint ahogy az a házasságkötés első éveiben történik. Az egymás boldogítása sok apró, az élethelyzetnek megfelelő feladatot foglal magába.

Az asszonyoknak a teremtési rend szerinti hivatása, a házastársukkal való életük akkor ígéretes és boldog, ha a Szentlélek teszi azt gyümölcsözővé napról napra. Az asszonyok felelőssége férjük iránt rendkívül nagy, hogy így férjüknek igazi társai lehessenek. Még az is lehetséges, hogy a hívő fél együtt éljen a hitetlennel. Így ugyanis megvan az esély arra, hogy egyszer a hitetlen férjből hívő legyen, felesége – elsősorban tetteikkel való – biznyságtétele által. Ez természetesen akkor is érvényes, ha a férj hívő és a feleség hitetlen. Ha viszont a hitetlen házastárs, akár férfi, akár nő, nem akarja vállalni a házasságot, akkor a hívő házastárs tudomásul veszi a tényt: mert nincs szolgaság alá vetve a hívő férj vagy a hívő feleség az ilyen esetekben (1Kor 7,15). Az újszövetségi szemlélet reális. A válságos helyzetekre nézve is ad útmutatást. Az Írás szava nem véletlenül szólítja meg együtt a házastársakat, ugyanis mindkét fél Krisztus szerinti magatartása szükséges ahhoz, hogy a házasság az legyen, amire Isten rendelte, a boldog emberhez méltó élet kerete.

A házasság nem könnyű vállalkozás, mert nem egy bizonyos időre szól, hanem egy egész életre. Két különböző ember, két különböző egyéniség, két különböző lelki alkat kell hogy egygé formálódjék a házasságban. És ez az egygé formálódás nem mindig eredményes. Legfőképpen azért, mert a házastársakból hiányzik az egymás iránti engedelmisség a Krisztus félelmében. Nem nehéz rájönni arra, hogy tulajdonképpen Jézus volt az egyedüli engedelmes ember, aki ilyen volt a haláláig, mégpedig a keresztfának haláláig. Nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő volt az Atyával, sőt engedelmissége igaz szolgálata által teljesedett be. A házastársaknak tehát erre az engedelmisséget tanúsító Jézus Krisztusra kell tekinteniük, hogy életük boldog és harmonikus legyen.

Ha engedelmesek lesztek egymásnak Isten félelmében, akkor szilárd és tartós lesz házasságotok. Ez esetben nem kell a mézeshetek elteltével a törvényszékre mennetek és az ügyvédhez futkároznotok, még akkor sem, ha külső tomboló és elkertülhetetlen viharok támadnak, vagy belső önmarcangoló földrengések és tűzvészek keletkeznek. Nem kell aggodalmaskodnotok a holnap felől és nem kell kételkednetek egymás hűségében. Krisztus félelmében legyőzhetek minden idegfeszültséget és rettegést.

Legyetek bölcs és okos cselekvői Isten üzenetének. Éljetek Krisztus félelmében, engedelmeskedjete egymásnak, hogy már földi házasságotokban elnyerhessétek az örök élet hervadhatatlan koronáját. Ámen.

Temetési igehirdetés

Ferencz Árpád
Magyarbikal

Bezárulnak az ajtók...

Alapige: Prédikátor 12,4–7

A hirtelen halál döbbenetében mindannyiunkban szinte egyszerre merült fel a kérdés, hogy miként lehetséges mindez, hogyan engedi meg mindezt az Isten, ha valóban igaz mindaz, amit róla hirdetnek évszázadok óta. Ezekre és az ehhez hasonló kérdésekre én nem tudok és nem is akarok választ adni, de válaszol Isten szava. Egy neves teológus így fogalmazta meg ezt egy alkalommal: *Isten sötét títka jár velünk, Isten kegyelme ragyog felettünk és az Ő békességében menedéket lelünk.* Minden koporsó mellett elhangzanak

a feltámadás igéi, s e felett a koporsó felett is elmondjuk a diadalmas kiáltást: Halál, hol a te fullánkod, pokol, hol a te diadalmad? Talán éppen, mert nagyon sokszor nem értjük Pál apostol bizonyágtételét, a halálon is győzedelmes Élet Uráról szükséges, hogy elfogadjuk ennek a teológusnak a mondását:

Isten sötét titka jár velünk...

Felolvasott alapigénk ehhez annyit tesz hozzá, hogy bezárulnak az ajtók és elcsendesül a malom zúgása elhalkul az énekszó és az utcákon a siratóasszonyok járkálnak... Bezárulnak az ajtók...

Keresztyén testvéreim, az ajtókat akkor szoktuk bezárni, ha magunkba szeretnénk lenni, ha nem akarjuk, hogy bárki is betörjön abba a kis világba, amelyet mi otthonnak nevezünk, abba a világba, amelyben biztonságban érezzük magunkat. Amikor az embert valami váratlan csapás éri, igyekszünk olyan helyre menni, ahol biztonságban lehetünk, ahol nem áll fenn számunkra semmi veszély. A bezáruló ajtó ilyenformán a világtól való elzárkózást jelenti. Egy-egy haláleset alkalmával, különösen, ha az olyan hirtelen és váratlan, mint néhai testvérünk halála is volt, az ember nem tudja, hogy mit mondjon, mivel vigasztaljon. Ilyenkor látszik meg az, hogy mennyire tehetetlenek vagyunk mi, emberek. Persze, az élet nagy és nehéz pillanataiban végső soron mindig egyedül van az ember, de azért mindenképpen jó lenne igazán hathatósan vigasztalni. Aki látott már a hirtelen halál döbbenetében a világba meredő embereket, az tudja, mit jelentenek felolvasott alapigénk szavai. A szem ajtó a világra, szoktuk mondani. A hirtelen halál döbbenete és félelme nem csak az elhunyt szemét zárja le egyszer s mindenkorra, hanem mintha a hozzátartozók szeme is megszűnne kifelé látni. Csak az emlékekben élnek. Nyitott szemmel járnak ugyan a világban, de nem látnak, semmit és senkit nem vesznek észre... Bezárulnak az ajtók ... és nagy-nagy belső csendesség veszi körül a gyászoló embert, hogy a csendben még fájdalmasabban hangozzék fel a kérdés: Uram, miért?...

Isten sötét titka jár velünk... A csendben, a halál döbbenetének csendességében az ember újra és újra rádöbben arra, hogy valóban igaza van a prédikátornak, mert a bezáruló ajtók mögötti csend hasonló ahhoz, mint amikor a zakatoló malom hirtelen elhallgat és mély, nagyon mély lesz a csend, a halál csendje, a magány csendje, ...talán Isten miniket fájdalmainkban is kereső csendje??? Ebben a csendben elveszhet az ember, s ilyenkor jó felidézni azt, amit az imént idézett teológus mondott Isten kegyelméről.

Isten kegyelme ragyog felettünk...

Érthetetlen kegyelemről beszélni egy koporsó mellett, amelyben egy gyermek, férj, édesapa nyugszik, akinek hiánya még nagyon sokáig fájóan érződni fog a családban. De mégis, erről is kell beszélnünk. Emberi szemmel nézve néhai testvérünk élete rövid, túlságosan is rövid volt. Felolvasott alapigénk ezt úgy mondja, hogy elszakad az ezüstkötél és elreped az aranypohár, eltörik a korsó a forrásnál és a kerék belezuhan a kútba. Néhai testvérünk életét illetően nézve azt kell mondanunk, hogy emberi szemmel nézve ez az élet is hasonló az elszakadt értékes ezüstkötélhez, vagy eltörtött aranypohárhoz és olyan hirtelen hullott alá a halál kútjának mélységébe, mint az igében emlegetett kerék...

Rettenetes ez a kép, rettenetes, ha csak annyit látunk, ha csak azt észleljük, hogy véget ér az élet. Igénk azonban nem csak ennyit mond, nem csak a végről beszél, hanem arról is, hogy az az élet, amely bevégeződött, Isten szemében értékes élet volt... Igénk szavaival élve ezüstkötél, aranypohár, a kúton forgó hasznos kerék... Az ember élete Isten előtt érték, s így érték volt néhai testvérünk élete is. Ezért rettenetes, ha a hirtelen halál döbbenetében csak a pusztulást és elmúlást látjuk. Ilyen szempontból valóban reménytelen a helyzet, és ha csak ennyit látunk, akkor nem remélhetünk vigasztalást... A

történteke Isten nem ad magyarázatot. Még csak azt sem mondhatjuk, hogy mindez értelmes volt, hogy mindennek egy magasabb értelme van. De azt elmondhatjuk, hogy bizakodhatunk Isten vigasztalásában, hiszen nála mindannyian számíttunk.

Isten békéjében menedéket lelünk...

Éppen ezért mondhatjuk ezt a megállapítást. Felolvasott alapigénk szerint a por visszatér a porba, amelyből vétetett, de a lélek Istenhez tér, aki azt adta. A világ békétlenségéből megszabadult lélek Isten békéjéhez tér. Hadd reménykedjünk abban, hogy a most még csak befele néző szemek, a néző, de nem látó szemek, a megsebzett és rémült szívek megtalálják Istennél a békességet. Abban a békességben menedéket lehet találni. Arra a békességre rábízhatjuk magunkat örömben és bánatban egyaránt. Néhai testvérünk hirtelen halálára Isten nem ad nekünk magyarázatot, hiszen Ő nem is tartozik ezzel, de e mellett a koporsó mellett is megszólal a vigasztaló Ige: a por ugyan a porhoz tér, amelyből vétetett, de a lélek Istenhez tér vissza, aki adta azt. Ámen.

(Egy tragikus körülmények között, váratlanul elhunyt ifjú halálakor.)

Magunkban mindig táncolhatunk

A kirándulóhajó zsúfolásig megtelt, többnyire nyugdíjasokkal, s valamennyi utas örömmel nézett a három napi gondtalan pihenés elébe.

Hajlott hátú, törekeny asszony haladt előttem a szőnyeggel borított folyosón barna műszálas nadrágkosztűmben, hófehér haja rövidre vágva.

A hangszóróból ismerős dallam áradt – Artie Shaw slágere, a „Kezdd el a bigint!” Ekkor váratlanul csodálatos dolog történt.

Az asszony, nem sejtve, hogy követik, ütemesen ringatózni kezdett. Ujjjaival csettintgetett, csípőjét riszálta, majd kecses és fürge tánclépést tett – hátra, sasszé, vissza.

Azután, ahogy elérte az étkező ajtaját, egy pillanatra megállt, és visszavedlett megfontolt és méltóságteljes idős hölgyé.

Hajlott hátú öregasszonyként lépte át a küszöböt.

Ez a villanásnyi emlékkép sokszor visszatér. Most is eszembe jut, amikor újabb születésnaphoz értem – olyan korba, amelyben nemigen hinnék rólam, hogy még mindig sasszézom.

A fiatalabbak azt képzelik, hogy a korombeliektől távol áll a zene, romantika, tánc és álmodozás.

Olyannak látnak minket, amelyenné az idő formált: a sok ránc, vastag derék és őszülő haj álcájában.

Nem veszik észre azt a másikat odabenn.

Shokások diktálta arcunkat mutatjuk a világnak. Bölcs öreganyók, méltóságteljes matrónák vagyunk.

Nincs mód másik énünket játszani, másik életünket élnünk.

Rólam például egy lélek sem tudja, hogy még mindig az a nyurga csitri vagyok, aki Boston egyik jómódú kertvárosában nőtt fel.

Pedig belül ma is egy jókedvű, négygyermekes család legfiatalabb tagjának tartom magam, aki mindenben világszép édesanyja és rendíthetetlenül életvidám atyja útmutatásait követi. Mit sem számít, hogy a szülők már rég elmentek, s a négy gyermekből csak három maradt.

Változatlanul enyhén elkényeztetett gyermek vagyok, aki elegáns limuzinokhoz és népes személyzethez szokott – bár apám a gazdasági válság idején mindenét elvesztette, s ma már egyik nyugdíjfizetéstől a másikig élek.

Az élet himnusza

Az ÉLET egyetlen esély – vedd komolyan.
Az ÉLET szépség – csodáld meg.
Az ÉLET boldogság – ízleld meg.
Az ÉLET álmom – tedd valósággá.
Az ÉLET kihívás – fogadd el.
Az ÉLET kötelesség – teljesítsd.
Az ÉLET játék – játszd.
Az ÉLET érték – vigyázz rá.
Az ÉLET vagyon – használd fel.
Az ÉLET szeretet – add át magad.
Az ÉLET titok – fejtsd meg.
Az ÉLET ígéret – teljesítsd.
Az ÉLET szomorúság – győzd le.
Az ÉLET dal – énekeld.
Az ÉLET küzdelem – harcold meg.
Az ÉLET kaland – vállald.
Az ÉLET jutalom – érdemeld ki.
Az ÉLET élet – éljedd!

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

